

Coolidge kritiziran radi Nikarague. - Razmere v Mehiki.

NIKARAGUANSKI UPORNIKI UGRABILI PREMOŽNEGA DOMAČINA, KER JIM NI IZROČIL ZAHTEVANE SVOTE. — V WASHINGTONU NAPADAJO COOLIDGEVO ADMINISTRACIJO RADI VMEŠAVANJA V NIKARAGUANSKE RAZMERE.

Managua, Nikaragua. — Iz Jinotega je prišlo semkaj poročilo, da je postal general Augustino Sandino, poveljnik nikaraguanskih upornikov zopet aktiven. Domnevalo se je, da se bo zbal, ko so čete Strica Sama pokazale veliko bojevitost in trden sklep, da bodo obračunali z njim. Vsak se poteguje za svoje — tudi Sandino ve zakaj se upira, le žal, da ne vidi, da naloge ne bo mogel izpeljati, temveč, da vodi svoje ljudi in sebe v pogubo.

Te dni so uporniki ugrabili nekega premožnega domačina, ki ima velika zemljišča, kjer prideluje kavo. Ugrabili so ga radi tega, ker ni hotel izročiti upornikom \$2,000, katere so zahtevali, kot davek. Sandino vi močje so tudi zajeli več tovarnih voz kave, ko so se pomikali po cesti od Jinotega proti Leonu.

Kolikor je znano, nameravajo uporniki zasedati nove postojanke, in sicer v Chontale-su. Kraj je Sandinu dobro znan, ker tukaj se je bojeval, ko je divjala državljanska vojna.

Te dni je bil ubit ameriški vojak, Frederick Perham iz Keeseville, N. Y., ko je po nesreči eksplodiral ročna granata. Ranjen je tudi bil major Edward Reno, katerega so prepeljali v Managua.

Washington, D. C. — V senatu se slišijo hujši napadi proti administraciji, radi vmešavanja v nikaraguanske zadeve, kjer Stric Sam vrši policijsko službo, katerega pa stane ogromne vsote denarja ameriške davkoplačevalce. Po nepotrebnem so padle žrtve, koliko se jih pa bo nakopalo boleznih tam, in vsega tega bi ne bilo treba. Senator Borah, predsednik odseka za zunanje zadeve zahteva pojasnila od mornariškega tajnika Wilburja. Tudi senator King je predložil resolucijo, v kateri zahteva, da se pojasni, kje je dobil predsednik Coolidge pravico, da je poslal vojaštvo v Nikarago, ne da bi v to privolil kongres.

SIAMSKA DVOJČKA LOČILI

Marseilles, Ill. — Dve miliji od tukaj proti vzhodu, živita na farmi mlada zakonska, Frank in Mary Keller. 1. februarja se je oglasila štorljka, in jima pustila dvojčka, deklici, zraščeni skupaj, tako, da se je ena in ista kri pretakala v obeh telesih. Starši bi radi videli, da bi ostali pri življenju. Eni so dali ime Mary, drugi pa Meta. Slednja je takoj pri rojstvu kazala vse živahnosti zdravega deteta, dočim ni Mary kazala nobenih znakov življenja. Zdravnik je takoj spoznal, da je edino kar se da storiti, da se reši eno, obe loči. Operacija se je izvršila v Reyburn Memorial bolnišnici v Ottawi, ki se je posrečila. Dva dni zatem so že vzeli Meto domov zdravo.

NOVA PREGANJANJA KATOLIČANOV V MEHIKI.

Kjerkoli zvedo oblasti, da skupina katoličanov moli, že jih vojaki preganjajo, kakor razbojnike in dolžijo zarote proti vladi.

Mexico City, Mehika. — Neznošne so razmere, v katerih žive mehiški katoličani. Kakor najhujše razbojnike jih preganjajo in mučijo, da je groza. Te dni so oblasti vrgle v ječo večje število katoličanov, katere so zasedli, ko so skupno molili v privatni hiši, ker so jih oropali cerkva. Zaprli so jih na podlagi obdolžitve, da so se shajali skupaj kot revolucionarji in kovali zarote proti vladi. Med aretiranimi je bilo največ mladih žena in deklet, kar je jasno, da je obdolžitev oblasti krivična in le krinka, pod katero hočejo uničiti vse, kar je katoliškega.

Kjerkoli se pojavi kakšna skupina mehiških banditov, ki ropajo in morijo, že so tega krivi katoličani. Vsi, ki niso zadovoljni s sedanjo vlado in se upirajo njenim naredbam, so po mnenju oblasti, katoličani. Resnica je, da je večina ljudi s Callesovo vlado nezadovoljnih, če so katoličani ali pa tudi ne.

V Silao, v državi Guanajuato, je stal na hribčku, kjer se je videl daleč naokoli, lep kip, ki je predstavljal Kristusa na križu. Ta monument je bil mehiškim katoličanom zelo pri srcu — marsikatero proseče oko vernika, se je obračalo tja, s kakšno prošnjo — zdaj pa je tam le kup ruševin. Sirovine, zverji v človeški podobi, so kip z dinamitom razstrelile.

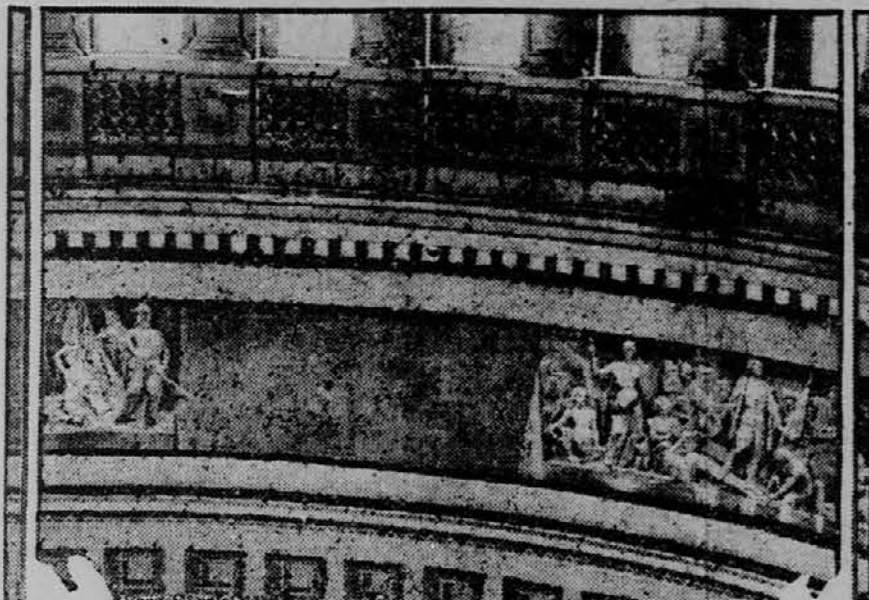
FRANCIJA HOČE ODBRŽATI PODMORNICE.

Predlog državnega tajnika Kellogga za uničenje podmornikov naletel v Franciji na gluha ušesa.

Pariz, Francija. — Kakor je že bilo poročano, je državni tajnik Kellogg predlagal, naj bi se vse narode na svetu privedlo do tega, da bi se zavzeli, da se v slučaju vojne ne bodo posluževali podmornikov, in iste zavrgli med staro šaro. Francija predlog ne podpira, in sicer iz tega stališča, ker podmorniki so orožje, s katerim se mali narodi zavarujejo proti tistim, ki imajo velike mornarice. Francija se čuti varno le, dokler ima potrebno število podmornikov, zato pa jih ne bo zavrgla, dokler ne bo Anglija zmanjšala svojo moč na morju, pa tudi Amerika, ki namerava še zdaj zgraditi veliko število novih bojnih ladij.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

PRAZNO MESTO ZA LINDYJA.

Col. Charles Lindbergh, ki je prvi preletel z letalom Atlantik, bo najbrže deležen časti, da bo njegova slika, kako je pristal v Parizu, na praznem prostoru, ki ga vidimo na sliki, v Kapitolu v Washingtonu, kjer so slike velikih dogodiljav v ameriški zgodovini.

S PANAMERIŠKE KONFERENCE.

Delegati v Havani predlagajo letalsko pogodbo in mednarodne ceste. — Vse se dela za tesnejše zblizanje med ameriški republikami.

Havana, Kuba. — Henry P. Fletcher, delegat Zedinjenih držav na panameriški konferenci, je voditelj gibanja za letalsko pogodbo, da bodo ameriške republike zvezane z zračnimi progami, pa tudi z dobrimi cestami za avtomobile. Naravno, da se za kaj takega potegujejo delegati. Zed. drž., ker take pogodbe tesnejše zblizujejo narode, v tem slučaju narode ameriških republik, od tega zblizanja pa seveda računajo na največji dobiček veletrgovci in industriji v Zed. drž. Pred otvoritvijo šeste panameriške konference so se sosedje Zedinjenih držav nekoliko odtujili Stricu Samu, kar so takoj občutili veletrgovci in industriji. Delegati Združenih držav pa zdaj na konferenci v polni meri vršijo svojo dolžnost, in gladijo pot k zblizanju.

Panamerikanizmu največ škoduje dejstvo, da se do nekaterih krajev Latinske Amerike pride lažje iz Evrope po morju, kakor pa iz Zed. drž. po zraku ali po suhem. Zato pa je Fletcherjev predlog na mestu. Pogodba bo pa morala biti sestavljena tako, da se bo vpoštevalo prepoved Združenih držav, po kateri ni letalcev dovoljeno letati nad utrdami panamskega prekopa.

ZA 4 ODSOTNO PIVO IN 12 ODSOTNO VINO.

Washington, D. C. — Poslanec Berger je predložil predlog, v katerem predlaga, naj se prohibicijska postava v toliko modificira, da bi se dovolilo 4 odstotno pivo in 12 odstotno vino.

GROZEN ČIN MATERE IZ OBUPA.

Cleveland, Ohio. — Mrs. Eleanor Presley, stara 32 let, je z obriščo zadavila svoje tri tedne staro dete. Ko so jo prišli, je rekla, da je to storila iz obupa, vsled revščine.

COL. CHARLES LINDBERGH V HAITI.

Lindy prispel s pošto od vlade v Santo Domingo za Port-au-Prince in Havano. — Sprejel je bil od številne množice.

Port Au Prince, Haiti. — Col. Charles Lindbergh, je prispel iz Santo Domingo semkaj, natanko ob določenem času. "Spirit of St. Louis" je množica uzrla ob 1.30 v ponedeljek popoldan in kmalu zatem, je že drzni letalec pristal na določenem prostoru, navdušeno pozdravljen od številne množice, katere je imela ta dan za praznik. Ko je Lindy stopil iz letala, je položil predsebe poštno vrečo, kakor nekda, ko je bil pilot poštnega letala. Topot je pa imel v vreči pošto vlade Santo Domingo za Port-au Prince in Havano. Sprejem je bil, kakor povsod, priskrben. Predsednik Borno je pozdravil letalca — "veliki svetovni junak in smehljajoč osvobodilec mirovne misije", tako je predsednik nagovoril junaka zraka.

Mlle Yvonne Mathon, nečakinja predsednika, je letalcu podarila šopek svežih cvetlic. Predsednik mu je pa pripel na prsi odlikovanje in ga priskrbeno objel. Nato je povabil predsednik Lindyja v svoj avtomobil in parada se je pomikala po ulicah mesta, ki je bilo v zastavi.

DRZEN ROP.

Washington, D. C. — Štirje roparji so napadli Peoples & Drivers banko; uslužbenec so prisilili, da so legli na tla, nakar so prebrskali blagajno in pobegnili s plenom v znesku \$225,000.

ČEBELE — MORILKE.

Sao Paulo, Brazilija. — Čebele so napadle na farmi Sebastiana Kepa, ki so ga tako močno opikale, da je na mestu umrl. Na pomoč je prihitela Kepova hči, katero so tudi tako obdelale, da je umrla. Nato se napadle in umorile dve kraljici, ki so tudi več delavcev, ki so se nahajali v bližini.

KRIŽEM SVETA.

— Miami, Fla. — V tukajšnjem mestu je več bančnih zavodov zaprlo svoja vrata. V ponedeljek je bil veliki naval na First National banko, ker so se ljudje, ki imajo tam hranjene svoje prihranke, bali, da bo tudi ta prenehala s poslovanjem.

— Chicago, Ill. — Štirje banditi so napadli voznika trucka Marks Bros. kompanije, ki je vozil cigarete za neko kompanijo. Voznik se je moral umakniti, banditi so se pa s tovarom, vrednim \$15,000, neznanokam odpeljali. To se je zgodilo na Blue Island ave., blizu 18. ceste.

— Pariz, Francija. — V tukajšnjem razvpitem mestu tudi čistijo lokale, kjer se ponoči shaja razna sodrga, ki si podnevi ne upa na dan. V eni noči so policisti aretirali 2000 oseb.

— Colon, Panama. — Ladja za letala, last Strica Sama, Saratoga, je vzlic svoji teži in velikosti, srečno preplula skozi Gatun zatvornice v panamskem prekopu.

— New York, N. Y. — Leta 1927 je "Commonwealth Fund" izdal za pomoč bolnim otrokom in za zdravstvene pripomočke \$1,100,000. Fund se je ustanovil leta 1918 s \$10,000,000, katere je darovala v ta namen pokojna Mrs. Stephen V. Harkness.

— Sleepy Eye, Minn. — James Jensen, star 33 let, je bil zaljubljen v 13 letno Lillian Allen, katere oče je pa seveda bil proti temu. Jensen je v jezi ustrelil dekleta, očeta in sebe.

— Baltimore, Md. — V tukajšnjem mestu so drzni tatovi ponoči obiskali hiše treh milijonarjev in odnesli različnih dragocenosti v vrednosti \$30,000.

— Scales Mound, Ill. — Te dni je tukaj obhajala svoj 102 rojstni dan, Mrs. Jane Jackson, najstarejša ženska v severozapadnem delu države Illinois.

— Des Moines, Ia. — Iz nepojasnjenega vzroka je ustrelil 52 letni Charles Marsh, svojo znanko, Mrs. Alice Green, staro 54 let. Predno so ga mogli prijeti, je tudi sebi s kroglo končal življenje.

— Moskva, Rusija. — Vsi pogrebni zavodi v Rusiji so v privatnih rokah. Cene pogrebom so tako visoke, da se je ljudstvo začelo pritoževati in zahteva, naj se ta podjetja vzame privatnikom.

— Washington, D. C. — Zgodovinsko poslopje, rezidenca Alberta Gallatina, drž. tajnika pod predsedstvom Madisona, v bližini Greenboro, je bilo v nevarnosti pred uničenjem od ognja, ko je v bližini gorela neka šupa. Ogenj so le s težavo pogasili.

— Berlin, Nemčija. — Nemški farmarji še vedno bojkotirajo, ker na vsak način hočejo dobiti potrebne kredite, za povzdigo poljedelstva.

— Angora, Turčija. — Turška vlada je prišla do sklepa, da bo v deželi zavrgla arabski alfabet in ga nadomestila z latinskimi.

Iz Jugoslavije.

GRŠKI ZUNANJI MINISTER ZA POGODBO MED POSAMEZNIMI DRŽAVAMI. — MIHALOKOPULUS NAPOVEDUJE JUGOSLOV.-GRŠKO POGODBO. — DRUGE ZANIMIVE VESTI.

O grško-jugoslovanskih odnosih.

Grški zunanji minister Mihalokopulos je imel v Solunu pomemben govor o grško-jugoslovanskih odnosih. Začel je z odpovedjo zvezne pogodbe po Jugoslaviji in izjavil, da je takrat kot šef kabineta odkrito obrazložil, kako visoko ceni Grška zvezo. Če pa bi se Jugoslavija na novo orientirala, mora tudi Grški biti mogoče ogledati se po kaki drugi zvezi. Med pogajanjimi za obnovo so se pojavile nesprijemljive jugoslovanske zahteve glede odstopa ozemlja, o čemer ni bilo mogoče razpravljati; potem pa je prišla nesrečna diktatura v Grški, ki je kljub soglasnim protestom političnih strank, diplomacije in vojaštva sklenila znano grško-jugoslov. pogodbo, ki je popolnoma izdala grške interese. Tako so vse stranke narodne skupščine pogodbo odklonile in s svojim odločnim nastopom najbolje služile miru in narodnim interesom. Mihalokopulos je izjavil: Z veseljem bi sprejel sklicanje konference, na kateri bi delegati Jugoslavije, Češkoslovške, Poljske in Romunije, da, celo Bolgarske in Madjarske razpravljali o olajšavah mednarodnega trgovinskega prometa v Solunu.

Nato je grški zunanji minister govoril o dogodkih, ki so sledili odpovedi zvezne pogodbe z Jugoslavijo, posebno o tatarski pogodbi in o albansko-italijanski zvezi. Rekel je: Če se pod formulo: "Balkan balkanski narodom" misli izključje vpliva vsake druge države na Balkanu, ni proti temu nič oporekati. Če pa bi eden izmed balkanskih narodov imel prevzeti takorekoč varuštvo na Balkanu, bi se morala ta formula brezpogojno odkloniti. Glede balkanskega pakta ne vidi prav nobene možnosti uresničenja. Balkanski Locarno bi nudil smešno sliko, da bi Grška, Romunija in Jugoslavija na eni strani predstavljale 30 milijonov ljudi napram 6 milijonom Bolgarov na drugi strani, in če bi že, kar pa je še zelo dvomljivo, kaka velesila prevzela vlogo garancije, bi samo ona dobila poseben vpliv, kar se mora tudi odkloniti. Nasprotno predlaga Mihalokopulos kot boljše rešitev, da po dve balkanski državi sklenite pogodbo, pri čemer naj bi se začelo z grško-jugoslovansko pogodbo. Grška je pripravljena dati Jugoslaviji trgovinske olajšave, ne more pa dovoliti nobenega zmanjšanja svojih suverenostnih pravic ali trgovinskih interesov.

Nesreči.

V mariborsko bolnišnico je bila prepeljana 17letna Liličja Anica, dijakinja, ker si je pri sankanju nalomila rebra. — 18letni Orosel Jože, žagar pri lesnem trgovcu Lešniku v Sv. Lovrencu na Pohorju, je tako

nesrečno padel, ko so valili debela v dolino, da mu je zmečkalo nogo. Prepeljan je bil v mariborsko bolnico.

Umrl je

v Krškem g. Janez Golob, bivši večletni župan, vesten tretjerednik, zaveden pristaš SLS, nevpogljiv kremenit značaj, velik dobrotljiv župnik in samostanske cerkve. — V Šmartnem ob Paki je umrl g. Franc Pirtošek, gostilničar, vinski trgovec in posestnik, dobro znan posebnost po svoji vinski trgovini po celi Gornjesavinski dolini. Trpel je dolga leta na mučni bolezni — jetiki.

Zagonetna smrt branjeve Katarine Dežman v Zagorici pri Bledu pojasnjena.

Dne 11. jan. 1928 zjutraj so našli 60letno branjeve Katarino Dežman v Zagorici št. 67 pri Bledu v njenem stanovanju mrtvo. Ker so v vezi našli sekiro, po sobi pa je bilo vse razmetano, so sumili, da je bil na Dežmanovi izvršen roparski umor. Orožništvo je nato obvestilo sodišče in zaprosilo ljubljansko policijo za tehnično pomoč; okolico mrtve branjeve je pa dotlej pustilo popolnoma nedotaknjeno in dobro zastraženo. — Pri lokalnem ogledu se je ugotovilo, da na truplu Dežmanove ni nobenih znakov nasilnosti ter tudi po drugih okoliščinah ni bilo sodeči, da bi bilo oropano stanovanje. Zdjaj poročajo, da je sodna obdukcija dognala, da je Dežmanova umrla naravne smrti. — S tem je toraj odstranjen sum roparskega umora ter se bo prebivalstvo blejske okolice, ki je bilo vsled vesti o roparskem umoru zelo vznemirjeno, zopet pomirilo.

Smrtna nesreča na železniški progi.

V Zagrebu je lokomotiva povzela I. Sekuličevu, ženo opankarja. Bila je na mestu mrtva.

DENARNA NAKAZILA

ZA JUGOSLAVIJO, ITALIJO, itd. Vaša denarna pošiljatev bo v starem kraju hitro, zanesljivo in brez odbitka izplačana, ako se poslužite naše banke. Dinarje, ozir. lire smo včeraj pošiljali po teh-le cenah:

500 Din	\$ 9.40
1,000 Din	18.50
2,500 Din	46.25
5,000 Din	92.00
10,000 Din	182.00

100 Lir	\$ 6.10
200 Lir	\$11.90
500 Lir	\$28.75
1000 Lir	\$56.50

Pri večjih svotah poseben popust.

Poslani je v teh cenah že vračunana.

Zaradi nestalnosti cen je nemogoče vnaprej cene določevati. Merodajne so cene dneva, ko denar sprejmemo.

Nakazila se izvršujejo po pošti ali pa brzojavno.

IZVRŠUJEMO TUDI DENARNE POŠILJATVE IZ STAREGA KRAJA V AMERIKO.

Pisma in pošiljke naslovite na:

ZAKRAJŠEK & ČESARK, 455 W. 42nd ST. NEW YORK, N. Y.

AMERIKANSKI SLOVENEK

Prvi in najstarejši slovenski list
v Ameriki.
Ustanovljen leta 1891.

Izhaja vsak dan razen nedelj,
podeljiv in dnevn po pramiki.

Izdaja in tiska:
EDINOST PUBLISHING CO.
Najnovi uredništva in uprave:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Telefon: CANAL 0098

The First and the Oldest Slovenian Newspaper in America.
Established 1891.

Issued daily, except Sunday, Monday and the day after holidays.

Published by:
EDINOST PUBLISHING CO.
Address of publication office:
1849 W. 22nd St., Chicago, Ill.
Phone: CANAL 0098.

Naročnina:
Za cel let \$5.00
Za pol leta 2.50
Za cel let, kamda in Evropa: \$6.00
Za pol leta 3.00

Subscription:
For one year \$5.00
For half a year 2.50
For one year, Chicago, Canada and Europe: \$6.00
For half a year 3.00

POZOR: Številka poleg vašega naslova na listu znači, do kedar imate list plačan. Obnavljajte naročnino točno, ker s tem veliko pomagata listu.

DOPISI: vsakega pomena za hitro objavo morajo biti doposlani na uredništvo vsaj dan in pol pred dnem, ko izide list. Za zadnjo številko v tednu je čas do četrtke dopoldne. Na dopise brez podpisa se ne ozira. Rokopisov ureščitve ne vrata.

Entered as second class matter November 10, 1925, at the post office at Chicago, Illinois, under the Act of March 3, 1879.

Krizo v nemški kovinski industriji rešila vlada.

Grozeči boj v nemški kovinski industriji se je preprečil z razsodbo delavskega ministrstva. Prizadetih bi bilo preko 250.000 delavcev. Kakor znano, sta bili dve vprašanji, ki sta zahtevali rešitve: izvedba osemurnega delovnika (sistem treh šiftov) v toplotnicah in zvišanje plač v vsej železni in železo predelujoči industriji. Zahtevano povišanje plač je bilo združeno z zmanjšanim delovnim časom. Ker se nasprotujoči si stranki, delavci in podjetniki, sami nista mogli zrediti, je posegel vmes delavski minister. (Naša vlada v Washingtonu ima tu vzgled, kaj bi morala sama storiti glede premogarskega vprašanja.)

Od njega imenovano razsodišče je najprej sporni vprašanje izvedbe osemurnika in povišanje plač ločilo in postavilo vsako zahtevo zase. Glede delovnega časa se je glasila razsodba, da se s 1. januarjem 1928 uvede osemurnik. Termin uvedbe v posameznih obratih je različen. Vsekakor pa se mora uvesti v teku tega leta osemurnik povsod. Termine uvedbe v posameznih podjetjih določajo inšpektorji dela.

To odločbo so vzeli podjetniki, dasi gotovo zelo neradi, vendar na znanje, medtem ko so odločbo o plačah odklonili. Enako so storili delavci. Tedaj je proglasil delavski minister dr. Brauns odločbo razsodišča za obvezno. S tem je bil boj formalno končan. Razsodba pomeni nekako kompromisno rešitev. Posamezni podjetniki še sedaj mislijo ustaviti obrate, a si bodo gotovo premislili, posebno še sedaj, ko so široke mase ljudstva radi tega boja precej razburjene, ker je bilo brutalno postopanje podjetnikov le preveč očitno. Zopet je bilo slišati zahtevo po socializaciji železne industrije.

Da delavstvo vendar ni izšlo iz boja oškodovano, je gotovo delo strokovnih organizacij. Boj pa bo šel še dalje. Kapitalisti bi tudi v Nemčiji na vsak način radi prišli na predvojnno zeleno vejico. Zato že pripravljajo boj proti delavskemu ministrstvu, ki da je strogo enostransko — socialistično. Tudi na državno upravo vohče si hočejo pridobiti zastopniki kapitala odločilen vpliv. Zato se vrši del boja tudi na politični pozornici.

Gotovo, da ima vsak tak izid boja precejšnje posledice tudi izven meja Nemčije, za vso evropsko kovinsko industrijo in s tem za vse delavstvo, posebno pa še kovinarje. Ako bi v Nemčiji še sedaj ne obveljal osemurnik, bi to imelo slabe posledice za delavstvo, kovinarje, v vseh onih državah, kjer se osemurnik že dejansko izvaja.

Vsa svetovna politika se suče okrog olja

Skoraj nobeno vprašanje ne igra v svetovni politiki tako velikanske vloge, ko boj za petrolejske vrelce. More se reči, da je to osrednje vprašanje vse svetovne politike, ki določa tako angleško politiko proti sovjetom, ki je izvor vseh kolonialnih sporov.

V posebnem članku "Matina" poroča Sauerwein podrobnosti o boju za mezopotamske petrolejske vrelce. V sled ne-verjetne lahkomisljenosti je Clemenceau zamudil ugoden trenutek in prepustil Angliji vse mezopotamske petrolejske vrelce in ni zasigural Franciji ni to, da se mora napeljava petrolejskih cevi končati na francoskem ozemlju. Aprila meseca leta 1910 je bila v San Remo sklenjena pogodba, ki je Franciji zagotovila četrtino mosulskega petroleja. V sled nastopa Amerike se je izvedba te pogodbe zavlekla in Anglija je morala del svojega deleža odstopiti Ameriki. Po mnogih poga-

janjih se je končno posrečilo Franciji, da je bilo njej zasigurali 23% odstotkov vsega mosulskega petroleja, kar daje letno okoli 850.000 ton surovega olja. Poleg tega pa ima Francija po pogodbi v San Remo pravico soudeležiti se pridobivanja petroleja v vseh angleških kolonijah in pa v Rumuniji. Kot protikoncesije pa je morala Francija priznati isto pravico Angliji v svojih kolonijah.

Istočasno so bila tudi zaključena pogajanja glede napeljave cevi iz mosulskega petrolejskega ozemlja na pristanišče v Sredozemskem morju. Francija se je silno trudila, da bi se končala napeljava v Alexandrettu, pristanišču Sirije. Svojegega namena pa ni mogla doseči, temveč bo zgrajena v Haifi, britanskem ozemlju. Pristanišče v Haifi bo tako izpopolnjeno, da bo eno največjih na svetu. Njegova vodna površina bo znašala 80 hektarjev (Bremen in Hamburg imata skupno 116) in globočina bo znašala 10 metrov, en meter več kakor znaša globočina Sueškega kanala. Pristanišče bo gotovo v treh letih in bo veljalo okoli 100 milijonov dolarjev. Glavni dobiček bo od tega imela "Haife Bay", družba judovskih kolonistov, ki je lastnik zemlje ob novem pristanišču.

Ce pa ni imela Francija tu uspeha, pa je dosegla, da bo Hedžaška železnica v polovico pod njeno upravo in njena last. Ta železnica bo vezala francosko Sirijo in Palestino z Arabijo. Ibn Sand se je na vse načine trudil, da bi postal solastnik železnice, toda Angleži so ga odgnali in da so imeli lepši vzrok, so sklenili že omenjeni dogovor s Francijo glede te železnice.

Zahteve Ibn Sanda, da pride ta železnica, ki je posebne važnosti za mohamedanske romarje v Meko in Medino, pod upravo panislamskega mednarodnega odbora, je torej padla v vodo.

Petrolejski magnati določujejo svetovno politiko.

KAJ JE NOVEGA PRI SVE-TEM ŠTEFANU?

Chicago, Ill.

Zadnjo nedeljo imelo je svoj dan društvo sv. Štefana št. 1 KSKJ. Popoldne je imelo v zgornji dvorani bogat program pomešan z govori, pevskimi nastopi itd. Zvečer pa se je vršila maškarska veselica. V spodnji dvorani pri znanem Finčgarju, ali kako se imenujejo dotično gostilno, pa so se zabavali naši možaki in fantje, žene in dekleta, da kaj. Saj je vinograd svetostefaneč letos dobro obrodil. Mrs. Omerzel pa je s svojim kuhinjskim štabom pripravila tako okusno pečenko, klobasice in druge dobre stvari, in kdo bi se v takem kraju ne veselil, kdo bi ne bil dobre volje. Pa če je še "frmonka" zraven, hej, potem človeka začne še podplati srbeti in zabava je popolna. Popoldne, kakor sem že omenil, je imelo društvo bogat program v zgornji dvorani. Nastopili so razni govorniki, pevci s pevskimi točkami, nastopile so svetovno znane "Ukalele" dekleta s slavne ameriške Vrhnikke — Waukegana, znani Waukegan Trio, našli vrli koroški fantje od Zile, ki so zapeli par prijaznih domačih narodnih pesmi, nastopili so hrvatski tamburaši in zasvirali par tako lepih komadov, da jih kar z odra nismo pustili. Ej, pa da ste videli našega humorista Mr. Fajfarja, kako je pel svoj kuplet. In pa "kenigrufarski" in "pokarski" kvartet, vsemu temu smo se morali smejati, da bi kmalu popokali. Zraven pa je bilo par tudi zelo pomembnih prizorov, kot predstavljavanje matere Jednote. Take slike so zelo pomenljive, ker pokazuje javnosti značaj podpornih društev in organizacij. Pri-

ritev je uspela vsestransko zadovoljivo in svetostefanci so je gotovo prav veselili. Program popoldne je vodil Mr. Michael Zeleznikar zelo spretno. Prireditelj je dosegla velik uspeh v moralnem in finančnem oziru. Prihodnjo nedeljo, dne 12. februarja, pa se pokažejo naši Alojzijeveci od št. 47 KSKJ. Tudi ti imajo zasnovan bogat in pester program za prihodnjo nedeljo. Mr. Gottlieb, tajnik društva sv. Alojzija, ima zamišljene za v nedeljo take skrivnosti, da jih pred nedeljo na noben način ne izda. Kaj bodo vse imeli, bomo morali iti pač gledati v dvorano. Mr. Kozjek je pa postrani izdal svoje skrivnosti, namreč, da bo pri "Finčgarju" v spodnji dvorani zopet tako fletno in vse "lustik", kakor že zlepa ne.

Kaj drugega, kakor moramo se pripraviti, če bo vse to res. Zato bomo šli prihodnjo nedeljo zopet vsi v šolsko dvorano. **Chicažan.**

KAKO POROČAJO RESNI-COLJUBI?

Detroit, Mich.

V Detroitu se je naselil nov resnicoljub, "Delavec". Kako je s tem listom, bo marsikomu znano in ni vredno tu kaj več navajati. Številka preteklega tedna je bila poslana tudi podpisnemu. Prav, sem vsaj imel priliko videti, kakšna roba se izdeluje v naši novi fabriki na Artillery.

Uspeh pregleda je bila ugotovitev: izdeluje se pisana roba domišljivosti, nevednosti, baharije, zapeljavanja, laži.

Da, tudi laži! Sicer to ni nič novega v takih in podobnih fabrikah in kdor bi hotel registrirati vse dokaze za to trditev, bi imel polne roke dela. Toda v našem slučaju gre za

stvar, ki zanima zadnje čase vses svet. Vredno je, da se pri njej pomudimo.

"Delavec" poroča — "poročaj" pač kot menda samo on zna — o znanih poizkusih zedinjenja med anglikansko in rimsko katoliško cerkvijo. Ugotavlja, da je papež v javni encikliki zavnil vsako pogajanje in pozval Anglikance, naj sprejmejo popolnoma neokrnjen katoliški nauk — to, da je edina možnost za zedinjenje. Dalje pravi, da so Anglikanci v odgovor papežu objavili svoje dogovore in pogajanja z rajnim kardinalom Mercier-om, ki da je bil vse drugače pripravljen za popuščanje, nego Pij XI. Tako so se celo bili dogovorili med seboj, da se bo opustil nauk o resnični pričujočnosti Kristusu v sv. Rešnjem Telesu, da se zedinjenje olajša. Papež je, pravi Delavec, na to odgovoril, da kardinal Mercier ni bil pooblaščen za sklepanje pogodb in je delal na svojo odgovornost, kar je delal. In še pravi "Delavec", da je sedaj Mercier pač mrtev in zato ne more papeža postaviti na laž. Res, škoda! Kdo bi bil tega bolj vesel ko ravno naš preljubezni "Delavec"?

Omenim naj še, da je pri tej priliki "Delavec" prav v duhu "Prosvete", svoje na videz hude nasprotitve, z enim samim udarom "razveljavil" in "ovrgel" vero v sv. Rešnje Telo, kot jo uči katoliška Cerkev. — No, sedaj ne bo več težav za zedinjenje z Anglikanci! Saj upam, da so "Delavci" poslali tudi gospodu papežu v Rim! Edina škoda je, da kardinala Mercierja ni več med živimi! Ta bi imel sedaj zaslobo!

Tako je torej poročal "Delavec". Nesreča je pa hotela, da tudi drugi listi te dni objavljajo one prej omenjene dogovore med Anglikanci in rajnim kardinalom o možnosti zedinjenja anglikanske in rimske-katoliške cerkve. In v tistih poročilih se precej drugače bere. Mazac v "Delavcu" gotovo ne zna toliko angleščine, da bi pravilno bral, in še manj pozna slavne kardinala Mercier-ja, da mu pripisuje kaj takega. Kardinal je živel izrazito svetniško življenje in le prečuden bi bil katoliški svetnik, ki bi rekel, da vera v resnično pričujočnost Kristusu v sv. Rešnjem Telesu ni ravno nujno potrebna katoliškemu nauku!

Dogovori so se vršili v mestu Malines na Belgijskem v letih 1921-1925. V mnogih točkah so ugotovili edinstvo nauka obeh cerkev, toda za nas je tu zanimivo, kaj so skupno ugotovili glede vere in presv. Rešnje Telo. Tako-le se bere dobesedno:

"Četrtri. Telo in Kri našega Gospoda Jezusa Kristusa se resnično daje, jemlje in sprejema po vernikih; s posvetitvijo (konsekracijo) postaneta kruh in vino Telo in Kri Kristusa."

Peti. Evharistična žrtev je prav tista kot žrtev na Križu, toda darovana na mističen, zakramentalni način ..."

Te dogovore, ki se te dni objavljajo po raznih listih vsega

sveta, bo marsikdo lahko še marsikje dobesedno bral. Zato meni ni treba prav nič obžalovati, da je Mercier mrtev, ker je kaj lahko tudi še po njegovi smrti postavil papeža na Artillery, po domače "Delavca" — na laž, prav grdo in prav nesramno!

Rev. Bernard Ambrožič, OFM.

"LUMPACIJ VAGABUND" V COLLINWOODU.

Cleveland-Collinwood, O.

Ni potrebno posebno poudarjati zasluge kat. izobr. društva "Adrija" v Collinwoodu na kulturnem polju, kajti dejstva sama govore o prelepih uspehih tega priljubljenega društva.

Vse igre, ki so bile dosedaj uprizorjene od "Adrije", so bile izvrstno izvajane in so nudile občinstvu z ozirom na dolednost in taktiko igrovedev Rev. Milan Slajeta, najboljšega razvedrila. Razen duševnega razvedrila, kojega smo bili pri igrah deležni, so nam uprizoritve nudile tudi marsikaj podučljivega. To so tedaj glavne točke, da so uprizoritve Adrije tako dobro obiskane.

Višek populnosti pa bo brezdvomno dosegla tridejanska čarobna burka "Lumpacij vagabund", katera se radi svoje vsebine imenuje tudi lahko "Zanikerna trojica". Ta veličastna veseliga se bo uprizorila v svoji celoti v nedeljo, 12. februarja ob 7:30 zvečer v Sl. Domu na Holmes Ave.

Ne smemo pozabiti omeniti čarobnega kraljestva, ki bo v resnici naredilo na vsakega gledalca čaroben vtis. Pri igri nastopi nad 60 oseb, vsi v pestrih in čarobnih kostumih. — Vprizoritev je skozi in skozi prepletena z neprekosljivim humorjem spremljanim s petjem in godbo. Velicnost in sigurne nastop igralcev nam je popolna garancija, da lahko rečemo: take vprizoritve ni še videl Collinwood, ne Cleveland; na ta način se ni še izvajala igra na nobenem odru slovenske Amerike.

Vključ ogromnim stroškom, ki jih zahteva vprizoritve celotnega "Lumpacija vagabunda", ni kat. iz. dr. Adrija zvišalo vstopnine, temveč je v celoti gledalcev delavskim razmeram določilo najnižje cene, da se vsakemu nudi prilika prisostvovati pri tej zares zanimivi čarobni burki. Rojaki, nikar tedaj ne zamudite te udobnosti in pridite v nedeljo, 12. febr. zvečer v Slov. Dom na Holmes Ave. **Karol Skebe.**

ZANIMIVOSTI IZ BARBERTONA.

Barberton, O.

V nedeljo zvečer, to je dne 12. februarja, priredi društvo "Domovina" v svoji dvorani igro "Veriga". Igralci so najboljše in poznani in ako še povsem, da jih tudi naš Father Bombach muštra, potem veste sami, da jo bo vredno iti pogledati.

Pred nekaj dnevi je bilo, zvečer, ko pride poulična kara do konca svoje poti na West Barberton. Ko vidi motorman, da se neki človek ne odzove za (Dalje na 4. strani.)

"The Black Czar of Mexico"

je ime brošure, ki jo je izdalo tiskovno društvo "El Diario de El Paso" v El Paso, Texas. Stane samo 15c posamezen izvod. Tucait izvodov pa \$1.30. Ta brošura navaja številna grozodejstva, ki so se izvršila na ukaz črnega carja Callesa v Mehiki. Kako brutalno so vodili na morišča na sto in sto katoliških svečnikov in lajkov, samo zato, ker so bili katoličani. Ne stari, ne novi vek takih grozodejstev ne pozna. — Kdor le more utrpeti svotico 15c, naj še gotovo po imenovan brošuro na zgorajšnji naslov. Ko jo bo bral, se mu bodo ježili lasje nad zverinskim početjem Callesa, katerega tako rada zagovarja tudi Zafrnikova flika na Lawndale.

Prehitro umiramo. — Te dni je izračunal neki računar, da če bi vložili, — poslušajte! — samo 6 centov na obresti po 5 in pol odstotkov na leto, bi čez 2500 let posedovali tako kepo zlata, kakor je velika naša zemlja. Ljudje resnično prehitro umiramo. Ko bi živeli vsaj ene 3000 let, kaj! Mislite si, kako bogati bi bili, če bi vložili v "sparkaso" le borih šest centov!

Če ni mačka doma, pravi pregovor, da se miši vseje. Chikaški župan menda uživa počitnice tam v južni Louisiani, v New Orleansu. Časnikarski poročevalec ga je vprašal to in ono o Chicagi, pa mu je neki odgovoril, da je preveč srečen in vesel, da bi se brigal ravno sedaj za Chicago. Doma pa rogovilijo — suhaški zvezni agentje. V soboto večer so v Chicagi preiskali in zaprli 11 kabaletov in kavarn, v katerih so našli prepovedane pijače. Nekdo je rekel, da se bodo že kako pogliali, kakor se to vedno pogliali. Mi to verjamemo in temu pritrjujemo. Dandanes se da na svetu vse "pogliati" ...

Dogodek, ki se ne dogodi, namreč, da bi ropar pomolil komu pod nos samokres, zahteval roke kviško, mu nabasal žepe z denarjem, nakar bi ga nagnal.

Kakoršen mož, take besede, pravi pregovor. Ako to velja v splošnem, potem velja tudi za prismojknjenega gospoda Zgago, ki zadnje čase tako duhovito piše o raznih zakonskih kontrabandih, romancih itd. Pravijo, da o čemer človek najraje govori, to najraje dela ... Ej, ej ...

Sreča v nesreči. — V razgovoru so se bahali, kdo je že kdaj imel srečo v nesreči. Pa je dejal eden: "Jaz sem nekoč padel s 30 m visoke lestve in se mi ni ničesar zgodilo." — "Kako je pa to mogoče?" — "Bil sem šele na prvem klinu!"

* PODLISTEK *

Rev. K. Zakrajšek, O.F.M.:

MOJI SPOMINI.

Slovenci ljubijo klobase, ker na nje dobro piti da se. Klobase, klobase. Klobase ljub' mo mi, hahahaha!

Bog živi gospodinj, ki letos je zredila tak debelo svinjo. Klobase ...

Bog živi nam še gospodarja, ki da v vince brez denarja. Klobase ...

No, pa naj bo zadosti za danes. Gospod urednik, če me bo kdo oštel radi te moje "klobasarije", ste samo Vi vzrok, ker ste me tako privitali, da sem vam moral takoj kaj napisati. Ker sem pa pravkar vstal od mize, kjer sem zopet "udušil eno", nisem si mogel kaj, da ne bi napisal kar tiste spomine in utise, ki so bili trenutno najmočnejši. Če mi pa kdo zameri, naj, pa kar. Klobase so pa le dobre. Kdor ne verjame, naj pride pa sem, pa bo videl in okusil sam.

Dr. Korošec! Kateri Slovenec ne pozna tega imena? Poleg imen drugih velikih mož, ki so zadnja desetletja stali v prvih vrstah pri delu za narod, stoji danes gotovo med prvimi ime dr. Korošec. Odkar nam je namreč legel v prezgodnji grob naš oče dr. Krek, je dr. Korošec, ki je tako prominentno zavzel njegovo mesto in vodi doma

slovenski narod v njegovem javnem narodnem življenju. Da, kar je oče v družini, to je danes Korošec slovenskemu narodu: oče in voditelj, varuh in branitelj.

Še se spominjam zadnjih dni svetovne vojske in prvih po vojski. Ko smo izvedeli v Ameriki, da nam je požrl grob dr. Kreka, zaplakala so naša srca. Solze so nas vse oblike in vsi smo prestrašeni vzkljknili: "Kaj bo pa sedaj? Gorje! Kaj bo pa sedaj?"

Kar smo izvedeli, da njegovo mesto pri plugu, ki orje slovensko narodno ledino, ni ostalo prazno, da se je vanj vpregel že drugi mož, prijatelj in zaupnik, recimo učenec dr. Kreka, mož širokega obzorja, pa globokega pogleda, velike duše, pa tudi velikega narodnega srca.

Stajerska ga nam je dala. Dal ga nam je del slovenskega naroda, ki se je tako briljantno izkazal že v večletnih bojih na na-

ši severni straži, ki je stražil narodne meje proti prodiranju germanstva v naše kraje, ki nam je dal že tako odlične može narodnjake, kakor je bil škof Slomšek, Medved in veliko drugih mož, ki se svetijo kakor svile zvezde narodne zavednosti, pa tudi velikega dela za narod.

"Pa bo ta mož dosegel velikega Kreka? Bo ta mož sposoben stopiti na njegovo mesto sedaj, v tej veliki dobi, ko se pokladajo temelji novi prihodnosti slovenskega naroda? V tej veliki dobi, na katero je slovenski narod čakal več kot tisoč let?"

Pa so prišla velika razočaranja mirovne konference, ko so možje pri tej konferenci položili slovenski narod na mizo, kakor položijo Amerikanec na Thanksgiving day svojega "turkeyja", purmana, na mizo, pa so zasadiли ostrí nož neusmiljeno v njegovo telo in ga začeli trančirati. Italijan je hotel njegovo glavo. In dobil jo je velik

kos. Avstrija je hotela njegove prsi, pa je dobila en del. "Kaj bo? Kaj bo?" smo zmajevali z glavo. "Kreka manjka! Kreka manjka! O. oče zakaj si nas zapustil ravno sedaj?" Nismo namreč vedeli za vse zakulisne intrige. Preveč smo zaupali Wilsonu. In žalostni smo povesili glavo in dvomili smo nad sedanjim vodstvom naroda.

Pa so prišle volitve v konstituanto. Na, zopet toliko razočaranje! Narod se je razcepil. Zapustil je stranko, zapuščino po ranjkanem Kreku in — dobil je narod centralizacijo, ki mu je zopet odprla globoko rano.

Pa smo zopet v Ameriki obupovali in majali z glavo: "Kaj bo? Kaj bo?" (Dalje sledi.)

Opozarjajte svoje prijatelje in znance na zanimivo povest v "Amerikanskem Slovencu!"

Atom:

Misli krščanskega socialista.

Razmišljanje delavca pri pogledu na stroj.

Stroj in delavec sta kakor duša in telo. Delavec-duša daje stroju-telesu življenje. Zato je povsem naravno, da delavec tudi večkrat razmišlja o stroju, s katerim je njegovo življenje tako tesno zvezano. Včasih ga ljubi, včasih sovraži. Ko streže stroju, se spominja časov, ko strojev še ni bilo, saj ne v tej obliki in v tej popolnosti, kako je tedaj delavec vsekakor opravljal morda težje delo, toda večkrat mnogo zanimivejše. Vedno enaki gibi človeka, zlasti umnega človeka nehoti dolgočasijo in mu zato tudi živce vse bolj utrujajo kot recimo spreminjanja polno delo rokodelca ali kmeta.

Drugemu, ki se tudi pri stroju oziroma predvsem na družabne posledice stroja, stopi ob misli na stroj nehoti pred oči veliko število delavcev, ki so vsled strojev postali nepotrebni in so prišli tako ob svoj zaslužek. Stopi mu pred oči tudi dejstvo, da stroj dandanes ne koristi toliko delavcu, ampak bolj podjetniku, kateremu pomaga kopiciti premoženje in ga s tega stališča stroj in tehnični napredek sploh ne more zadovoljiti.

Resnični so pomisleki enega in drugega. Omenjena pa tu ni poglavitna stvar, da je namreč stroj delo človeškega razuma, ki naj po božji naredbi obvlada zemeljske moči sebi v korist. Delo pri stroju je res zelo enakomerno, zato bi moralo biti krajše, da človeka ne utruja preveč. Stroji in napredek tehnike niso za to tu, da bi kopicili bogastvo nekaterim, ampak v prvi vrsti za to, da pomagajo človeku do človeka vrednega življenja. V tem je glavni in pravi pomen strojev.

Ko je Henry Ford vpeljal za svoje delavce petdnevni delovnik, se je začudil ves svet. Pred sto leti so delali rokodelci po 12 ur dnevno in še dalje. V predilnicah so delali celo 13 do 14 ur dnevno, celo žene in otroci. Okoli leta 1835-1840 so začeli delovni stanovi zahtevati 10-urni delovnik in že leta 1840 je ameriška zvezna vlada v vseh državnih podjetjih vpeljala 10urno dnevno delo. Mnogo držav in industrij je šele po vojni uvedlo 8urni delovnik.

Leta 1908 je že precejšnje število podjetij vpeljalo prost sobotni popoldan, torej petinpolndnevni delovni teden. Po vojni je to silno napredovalo in se vedno napreduje.

Delodajalci je zahtevali po 10urnem delovniku spočetka zelo vznemirila. Bili so se zmanjšanja produkcije. Zgodilo pa se je nasprotno: Ne samo, da produkcija ni padla, ampak celo napredovala je pri 10urnem delovniku in še bolj pri petinpolndnevnem do petdnevem tednu.

Vzrok temu je bil v prvi vrsti tehnični napredek in stroji. Inženjerji so vporabili vso svojo energijo v to, da so izločili vsako nepotrebno delo in s tem zmanjšali potrebo delovnega časa. Seveda je to intenzivno delo, zlasti tako zvani Taylorjev sistem, zahtevalo večjega napora in energije s strani de-

lavca in ga zato neprimerno bolj izčrpal. Z druge strani je tudi res, da oskrbovanje avtomatičnih strojev, vedno enako delo otopi telo in duha človekovega. Zato je povsem naravno zahteva delavstva, da skrajša delovni čas, kolikor je to sploh mogoče. To zahteva življenjski interes delavca, ker edino na ta način s pomočjo skrajšanega delovnega časa more začeti življenje, vredno človeka. Le če mu stroji do tega pomagajo, so dosegli svoj cilj. Le na tak način mu je omogočeno, da posveti nekoliko prostega časa svoji družini, da izobrazuje svojega duha v prostetnem in religioznem oziru. Čudijo se mnogi otopelosti delavca za vsak višji cilj, ne pomislijo pa, da mu niso dali ne prilike ne možnosti izobrazbe, ki je za to potrebna. Čudijo se drugi, zakaj je toliko delavcev brez vere ali le mlačnih v veri, ne pomislijo pa, da delavci mnogokrat tudi pri nas pri najboljši volji nimajo časa, ne možnosti, da bi zadostili najprimitivnejšim verskim dolžnostim. In če delavcu ves tehnični napredek in stroji pomagajo, da bo res mogel začeti živeti življenje, vredno človeka, tedaj lahko rečemo, da so stroji dobili svoj pravi pomen.

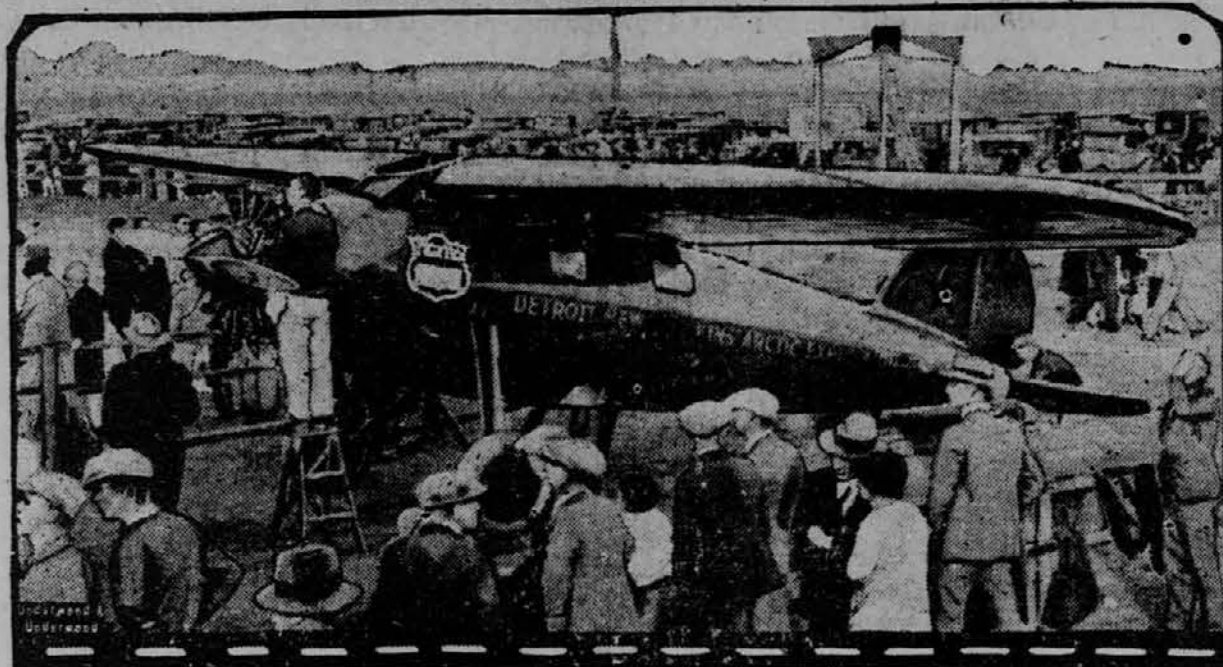
PET MRTVIH RADI SLADKORJA.

Na otoku iz nedaleč od Zadra se je pripetil dogodek, ki ga v tamkajšnjih krajih še ne pomnijo. Tihotapci so ob treh zjutraj prepeljali iz Zadra na Veliki Iz deset stotov sladkorja in nekaj tobaka. Finančni stražniki so zapazili tihotapec in en stražnik je prišel v čoln tihotapev, da bi zaplenil vtihotapljeno blago. En tihotapec pa je nanj sprožil samokres in stražnik je padel mrtev v morje. Ko je drugi finančni stražnik to videl, je takoj streljal na dotičnega tihotapca in ga smrtno zadel. Tihotapci se tega niso prestrašili, marveč je eden njih skočil na breg in ubil enega stražnika. Nočno streljanje je seveda povzročilo med prebivalstvom silno razburjenje. Nek mornar jugosl. mornarice je takoj, ko je slišal streljanje, hitel proti morju, da posreduje med tihotapci in finančnimi stražniki. Tihotapci so mislili, da je finančni stražnik, ustrelili so nanj in mornar se je mrtev zgrudil na tla. Ta mornar je bil v lzu zaroben z neko deklico. Ko je ta zvedela za nesrečo svojega zarodenca, je skočila z drugega nadstropja svojega stanovanja. Zlomila si je pri tem eno roko in eno nogo ter dobila težke notranje poškodbe. Zdravniki so izgubili vsako upanje, da rešijo dekletu življenje. Tako je spopad končal s petim človeškimi žrtvami in to radi desetih stotov sladkorja.

VELIK OGENJ V S. BELOIT.
Rockford, Ill. — Ogenj je nastal pri Dupke Paint Products Mfg. kompaniji v South Beloit, Ill., ki je tovarno popolnoma uničil. Škoda je cenjena na \$75,000.

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

LETALO KAPITANA WILKINSA.

Na sliki vidimo novo letalo kapitana Wilkinsa, znamenitega avstralskega raziskovalca, ki bo poletel prihodnje spomlad proti severnemu tečaju.

To in ono iz širokega sveta.

FILIPINCI SEGAJO PO KRUHU.

Na Filipinih je žetev pokazala, da jih je slaba letina prikrajšala za 14,000,000 bušlov riža, kar je privedlo domačine, da so segli po pšenici iz Združenih držav in pečejo kruh, katerega navadno niso mnogo pekli. Pri tem so pa prišli do spoznanja, da vsakdanji kruh ni tako napačna jed in dobro nadomestilo za riž. Velike množice pšenice iz severnega dela Mississippija se izvozi na otoke. Vendar pekarije se dobijo le v Manili, po drugih krajih se ne bavijo drugače s pekarijo, kakor vsaka družina za sebe.

JAPONKE HOČEJO ZBRATI SAME SVOJE MOŽE.

Na Japonskem je običaj, da starši sklepajo zakone svojih otrok. Fantje in dekleta ne vasujejo in nimajo pravice, da bi ljubili kar njim dopade. Čas pa vse prinese — mačka pa miš. To velja tudi na Japonskem. Mlade Japonke so se pričele staršem postavljati po robu in ljubijo poprej, predno stopijo v zakon, ker smatrajo naziranje starih — prej skleniti zakon, potem šele se zaljubiti, kot napačen. Počasi bo že šlo, sprva sicer težko gre.

STARO SE UMIKA NOVEMU.

Pravijo, da ni daleč čas, ko bomo konje v velikih mestih videli le še v muzejih. Kakor izginejo konji, tako tudi ni več potrebe za konjske zdravnike. Te dni so zaprli United States College of Veterinary Surgery ustanovljeno pred 35 leti.

STARO SOVRAŠTVO.

V neki sirotišnici v državi Arkansas se nahaja 93 letni Yankee in neki 90 letni rebel iz Alabame, ki menda ne vesta, da je državljanska vojna že davnej minula. Kadarkoli prideta skupaj, se tepeta, da vse navskriž leti po sobi. Nekoč sta pobila vso posodo, kar jo je bilo v kuhinji sirotišnice, predno so ju ukrotili. Zdaj je vodstvo sirotišnice odredilo, da ne jesta skupaj, vsakemu posebej morajo donášati hrano. Ta slučaj kaže, kako neumni so lahko ljudje, a starcem ni zamere, ker jim gre na otročje.

KAKO OSTANEŠ ČVRST, SVEŽ IN MOČAN.

Dunajski vseučiliški profesor doktor G. Franz je napisal navodila, katerih se je treba držati, da ostane človek, posebno moški, zdrav in čvrst do visoke starosti. Dr. Franz priporoča predvsem mnogo gimnastike, dalje negovanje nog, udobno obutev, komodno obleko ter nego zob, las, kože in nohtov.

Zapovedi vseučiliškega profesorja pa se glasijo tako-le:

Pazi, da ohraniš v prvi vrsti svežino duha, ki vpliva odločujoče na telesno življenje. Duh je tisti činitelj, ki regulira tudi vse telesne sile. Gibaj se mnogo! V jedi, pijaji in kajji bodi zmeren. Navadi se na hladno temperaturo. Ne pretiravaj v nobenem oziru in skrbi za dovoljen počitek. Zvečer ne jej preveč in ogibaj se posebno kave, čaja in alkoholnih pijač. Obvladaj samega sebe, pazi, da se ne odebliš, ne hodi ne preveč zapet, ne pretoplo oblečen in neguj posebno zobe in noge!

Kdor se drži vseh teh pravil in ne preokrača njihovih zapovedi, ohrani svojo svežost lahko v taki meri, da mu ne prisodijo nikoli nad 40 let.

PAČ REDEK SLUČAJ.

Te dni je prišel neki stari mož v Detroitu v neko trgovino, kjer prodajajo stare knjige. Ko je brskal po zalogi, je prišel do starega molitvenika. S tresočo roko lista po njem, rekoč: "Kako pa je to sem prišlo? To je molitvenik, katerega je moj oče dal mojemu bratu leta 1873 za njegov god. Dobro vem, da bi ga brat ne bil dal za nobene denarje, zdaj pa je tukaj na prodaj za deset centov." Nato starček vpraša trgovca, če ve, kako je ta knjiga prišla k njemu. "Seveda", odgovori trgovec, "če je bil lastnik tega molitvenika tvoj brat, tedaj vedi, da počiva že tri mesece v grobu. Njegov sin je prinesel po smrti očeta sem kakor več knjig, med temi tudi ta molitvenik." Tako je brat zvedel o smrti svojega brata. Pač redek slučaj.

BARA V ZRAKOPLOVU.

Veliko potniško letalo, ki prevažala, ali bolje, prenašala, potnike iz Londona v Pariz in

obratno, je poleg udobnih sedežev in drugih udobnosti, opremljen tudi z baro, na kateri se točijo vsakovrstne pijače. Saprmiš, še v "luftu" ga cuka, pa bi ga drugje ne. . .

DOBRODOŠLA POZABLJIVOST.

Večkrat se pripeti, da je vsled zanikarnosti ali pozabljivosti, bil že kdo oškodovan za velike vsote. Naslednji slučaj pa kaže, da temu ni vedno tako. Mrs. L. F. Foster iz Yonkers, N. Y. je naročila služkinji, naj ji naloži v torbico potrebne stvari za potovanje in tudi ves kič. Mrs. Foster je bila napadena od roparjev in torbica ji je bila odvzeta. Drugi dan so že listi poročali, da so Mrs. Forbes roparji odnesli dragocenosti vredne \$45,000. Služkinja je to čitala, takoj se pa je spomnila, da je pozabila dati v torbico kič, kakor ji je bilo naročeno. Telefonično je o tem obvestila svojo gospo, kateri se je nato težek kamen odvalil od srca.

ŠVEDI LJUBITELJI KAVE.

Na Švedskem pride na vsakega človeka po 600 skodelic kave na leto. Med blagom, ki se ga uvaža na Švedsko, zavzema kava prvo mesto.

KOT BI NAŠLA DENAR NA CESTI.

Pred dvajsetimi leti je Mrs. Emily F. Barnes naložila malo svoto denarja v neki banki v Nashua, N. H., na katerega je pa popolnoma pozabila. Zdaj, po preteku 20 let, je žena umrla. Banka je po listih oglašila, da išče dediče omenjene. Našla se je njena hči, ki se preživlja z delom svojih rok. Dobila je zdaj denar z obrestmi, v znesku \$2,303.

ZASLUŽKI OD PREDORA POD REKO HUDSON.

Kakor znano, je bil oddan promet predor pod Hudson reko, ki je zvezal New York za Jersey City. Tisoče in tisoče avtomobilov in drugih motornih vozil kreta sem in tja. Čistega dobička imajo od tega do \$3,000 dnevno. S tega je razvidno, kako velika je bila potreba, da so si ta predor omislili.

SIRITE "AMER. SLOVENCA"

Novi slovenski rekordi.

KAKO SMO JIH REKORDIRALI.

Opisuje Ivan Racič.

III.

Do sedaj opisana dva rekorda "Zenitovanje" in "Romanje k Materi božji" sta izdelana s posebnim ozirom na štajerske in prekmurske Slovence, prihodnja dva rekorda pa imata za ozadje gorenjsko stran. Eden izmed teh dveh rekordov je "Amerikanec na obisku v stari domovini".

Kaj mislite, kateri kraj na Gorenjskem smo si zbrali za pozorišče? Noben drugi kraj, kakor ravno Kropo, četudi tistim, ki so doma iz Škofje Loke to ne bo po volji. Kropa je za Gorenjce nekaj podobnega, kakor je Ribnica in Žužemberk za Dolenjce in Lemberg za Štajarce. Vsi ti kraji so že od nekdaj znani po svojih domačinih, ki so polni naravnega humornja in originalne slovenske dovptnosti. Naj je človek se tako žalosten predno sreča Ribničana, — ko bo spregovoril par besed z njim, se mu bodo usta takoj raztegnila od enega ušesa do drugega. — za tisti dan ga bo minila vsa žalost. Ribničani smo se spomnili na nekem drugem rekordu, našega Amerikanca pa smo poslali naravnost v Kropo. Fantje in dekleta, ki so bili izbrani za rekordiranje, so slučajno vsi Gorenjci ali vsaj gorenjskih starišev.

Gorenjčev Tone je šel v Ameriko s trebutom za kruhom. Stariši so mu zgodaj pomrli in ni bilo veliko stvari, ki bi ga vezale na stari kraj. Ker je bil delaven in varčen, si je v Ameriki kmalu prihranil lep denar. Leta so potekala in Tonetu se je končno stozilo po rojstnem kraju. Vedno pogostjeje so mu prihajali v spomin tovariši in tovarišice iz šolske dobe. Fantje so sedaj že vsi odrasli, služili so vojake; deklice morajo biti že lepo razvite mladenke. V Ameriki živi človek kakor stroj, samo delo, delo in zopet delo, zabave pa malo in še tista ni dosti vredna. Kako bi bilo lepo, ko bi prišel zopet nazaj v Kropo, v lepi ameriškanski obleki, zlato verižico in lepo zlato uro, s površnikom in lepim potnim kovčgom, kakor ta pravi gospod iz Kranja ali celo iz Ljubljane. To bi gledali vsi v Kropi! Kar čutil bi, kako škilijo dekleta za njim.

izza priprtih vrat. Šel bi naravnost v gostilno k Županovim. Tam ga od kraja niti spoznali ne bi. Naročil bi vina za celo omizje. Včasih bi požvenkljal z denarjem v levem žepu, včasih pa v desnem. Prišla bi morda tudi županova Cilka. Kot otrok se je najraje igral z njo. Zdalj mora biti že pravo dekle. Morda je že omožena. Kako bi vsi pazili na vse njegove besede in kretnje, vse bi jim bilo novo, nenavadno. . .

Gorenjčev Tone je res prišel na obisk v Kropo. Kaj se je tam zgodilo, raje ne povemo. Vse se da spoznati z rekorda tako jasno, da ne potrebuje nobene razlage. Toneta je igral mojstersko naš France Bicek. On ima tudi v naših domačih dramatičnih prireditvah po navadi ulogo ljubimca. Županova Cilka je Mrs. Marija Sinkovec. Da ne bo kdo kaj napačnega mislil, moramo povedati, da nazadnje ni res poljubovala Franceta, temveč le svojo roko. Župan v Kropi ni nihče drugi, kakor naš Joe Fajfar. Mislim, da bi bili težko dobili človeka, ki bi znal bolj naravno igrati to vlogo, kakor Joe. Pri vajah smo imeli silno veliko smeha zaradi njegovega igranja. Kadar on začne govoriti po kroparsko v prav nizkem tonu, pridejo človeku od smeha solze v oči. V govorjenju je vpletenih par slovenskih narodnih pesmi in harmonika. Godec je bil Mr. Andrew Zidarich. Pesem "Iz stolpa sem mi zvon doni" poje ta Miss Justina Kosmach in Mrs. Edward Sinkovec. Obe ste izvrstni pevki in govorite slovensko perfektno, četudi ste obe rojeni v Ameriki.

Vsi naši rojaki bodo hoteli imeti to ploščo. Njena številka je 80332. Velikost 10 inčev, cena 75c. Naročite jo od "Knjižarne Amer. Slovenca".

(Dalje prih.)

PREKUPČEVALEC PRIJET.

San Francisco, Cal. — John N. G. Neville, star 29 let, prekupčevalec, ki je lansko leto v Chicagu osleparil več žensk, katerim je prodal ničvredne delnice ter pri tem zaslužil \$25,000, je bil v San Franciscu prijet.

Denar v Jugoslavijo brzojavnim potom!

MI RAČUNAMO:

Za ameriške dolarje:	Za dinarje:
\$ 5.00\$ 6.15	200 Din\$ 4.45
10.00 11.25	500 Din 9.80
15.00 16.35	1000 Din 18.90
20.00 21.45	1500 Din 28.00
25.00 26.55	2000 Din 37.00
35.00 36.70	3000 Din 55.40
50.00 51.90	4000 Din 78.50
75.00 77.50	5000 Din 91.60
100.00 103.00	10000 Din 182.00
200.00 204.50	15000 Din 278.00
300.00 306.00	20000 Din 368.00
400.00 407.50	30000 Din 548.00
500.00 509.00	40000 Din 724.00
600.00 610.50	50000 Din 902.00
700.00 712.00	60000 Din 1082.00
800.00 813.00	70000 Din 1260.00
900.00 914.00	80000 Din 1441.00
1000.00 1015.00	90000 Din 1620.00

Za pošiljke po pošti se sprejema samo Money Orders, American Express ček, ali pa bančni draft. Osebnih čekov po pošti ne sprejemamo.

Nobenih drugih pristojbin in nobenih odbitkov v Evropi.

Metropolitan State Bank

2201 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

Urađujemo: Dnevno od 9:00 zjutraj do 4:00 popoldne. Ob torkih in sobotah do 3:30 zvečer.

KAPITAL IN PREBITEK: \$300,000.00

PROMET IN VIRI NAD \$3,500,000.00

Mr. I. Knowlitt

Palmistry doesn't mean anything in lippy's young life!

By Thornton Fisher

IZ SLOV. NASELBIN

(Nadaljevanje z 2. strani)

htevi, da naj vsi izstopijo, gre k njemu in ga hoče zbuditi, ali mož se ne zgane. V nezvesti je ali pa že mrtev. Poklical je ambulanco, katera je takoj prišla po njega in ga odpeljala v bolnišnico. Ko so ga tam peljali po vspenjači v zgornje nadstropje, se ta naenkrat prebudi in zahteva, da mu povedo, kam da gredo z njim. Ko so mu povedali, da so mislili, da je mrtev, je rekel: Nothing doing — prav nič mi ni. Delal sem težko v tovarni in sem na poti domov zaspal, that's all. Pustite me domov!

Policijski načelnik v našem mestu, Fred Wertz, pravi, da je v našem mestu takih, ki krše postave in da si policija prizadeva noč in dan, da se to odpravi. Pove, da je mesto naredilo posebno postavo, potem katere se zbira poseben sklad in iz tega sklada se plačuje osebam, katere prinesejo in pomagajo prinesiti dokaze o kršitvi postav. Gre se seveda, da se bolj stopi na prste tistim, kateri prodajajo opojno pijačo. Oseba, katera prinese tak dokaz, pravi načelnik, da dobi do deset odstotkov od kazni, katera se naloži kršitelju.

Vsim takim osebam ni treba, da podpišejo zaporno povelje, ali da bi jim bilo treba priti pričati. Vsa imena takih "dektektivov" se bodo držala tajno.

Anton Okolish.

NOVICE OD SV. ŠTEFANA.

Chicago, Ill.

Leto 1928 je vrlo važno za našo župnijo. Letos bomo slavili 30letnico ustanovitve naše župnije in cerkve sv. Štefana. Da pa tridesetletnico proslavimo tudi v gmotnem oziru kar najsičajneje, sklenili smo, da bomo priredili veliki bazar, v katerem bo tekmovalo vse, kar leze in gre za napredek naše župnije. Več in natančneje o tem se poročamo.

V bolnišnici sv. Antona pri Douglas parku je moral naš poznani dobri faran Mr. Michael Staniša s 1824 W. 22nd Place. Mr. Staniša je bil vedno vnet za našo cerkev in župnijo, zato se priporoča, da ga naj prijatelji farani pridno obiskujejo.

Mesečni pregled dohodkov in stroškov cerkve sv. Štefana:

Dohodki:	
Kolekta pri masah	\$ 871.53
Kolekta pri večeriah	9.31
Bolnicna kol.	95.85
Svečke	35.87
Mesečina	152.50
Hala	383.00
Kedilisce	229.21
Darovi	15.09
Za orglje	500.00
Solnina	377.25
Za kovrte	131.41

Skupaj \$2800.93

Stroški:	
Plača duhovnikom	\$ 332.00
Plača sestram	210.00
Plača organistu	130.00
Plača mežnarju	150.00
Za cerkv. potrebe	46.50
Za nove orglje	500.00
Dolg kontraktortem	914.15
Vrmeno posojilo	1100.00
Stari dolg za cerk. pot.	371.20
Obresti	927.86
Popravila v župnišču	17.30
Popravila v cerkvi	27.15
Popravila v s. hiši	2.50
Popravila v šoli	9.60
Potrebe za office	54.50
Potrebe za šolo in halo	54.75
Gas	1.58
Elektrika za 2 meseca	141.08
Telefon za 2 meseca	11.05
Potrebe za kor	7.10

Skupaj \$5136.23

Dohodki \$2800.93

Preostanek od 1927. 1858.87

\$4659.80

Stroški 5136.23

Deficit \$476.43

Opomba:—Deficit je pokrit z začasnim posojilom.

Rev. Anselm Murn, OFM., žup. Leo Jurjovec, Frank Kosmach, revizorja knjig.

Ako se ti "Amerikanski Slovenec" dopade, povej to svojim prijateljem in znancem in priporoči jim ga, da si ga naročijo!

VRHNIČANKE IMAJO V NEDELJO SVOJ DAN.

Waukegan, Ill.

Precej, ko dobim v roke list Amer. Slovenec, pogledam najprvo na dopise, ako je kateri iz naše ameriške Vrhničke. Pa so bolj redki, mislim, da vsak rajše bere kakor pa piše. Tako je tudi z menoj.

Ker je ravno pustni čas, doba zabav in veselje, je sklenilo društvo sv. Ane št. 127 KSKJ. prirediti prihodnjo nedeljo, dne 12. februarja ob sedmi uri zvečer v šolski dvorani veliko maskaradno veselico. Igrala bo izvrstna godba in priporočam, da pride vsak(a) z dobrimi in močnimi podplati, da ne bote šli bosi domov. Seveda za žejne bo tudi preskrbljeno. Ne vem, kaj vse za ene skrivnosti ima pripravljene pripravljajni odbor, kajti kadar zraven pridem, so vsi tihi, zato je gotovo, da pripravljajo neke skrivnosti. Za maske so tudi pripravljena najlepša darila.

Ker je čisti dobiček te veselice namenjen polovica za cerkev in druga polovica za društveno blagajno, uljudno vabimo vse farane in Slovence iz North Chicago in Waukegana in vse okolice, iz bližnjih naselbin, da nas posejijo v obilnem številu, za kar se vam že v naprej zahvaljujem. Zagotavljam vse, da kateri se te maskaradne veselice ne bo udeležil, mu bo gotovo žal, ko bo slišal drugi dan, kako je bilo lušno. Torej na svidenje dne 12. februarja v šolski dvorani!

Franciška Terček, tajnica.

PREDNAZNANILO.

Chicago, Ill.

Slovensko društvo sv. Jurija št. 960 Reda Kat. Borštnarjev v Chicago, Ill., priredi izlet na prostorih slovenskih frančiškanih v Lemont, Ill., v nedeljo, dne 22. julija 1928. Upamo, da bodo društva in občinstvo to prednaznaniilo vzeli v pošt.

Odbor.

"MOČ UNIFORME" NA CANONSBURŠKEM ODRU.

Canonsburg, Pa.

Cenjeni g. urednik: — V vašem cenjenem listu se rojaki oglašajo od vseh štirih vetrov, le iz Canonsburga ni nobenega glasu. Ne vem ali so tukajšnji rojaki in rojakinje že popolnoma pozabili pisati, ali je vsem črnilo zamrznilo v tej sibirski zimi.

Predpust se bliža koncu, a o kakih svatbi ni nobenega znaka. Ali so prišle že res popolnoma iz mode, ali so fantje in dekleta s premogari vred na stražku? Kaj mislite vi, gospod urednik, kateri je vzrok? (Op. ured.: Smo nevtralni!)

Da pa ne bomo ta letošnji predpust res popolnoma prespali, je sklenilo dr. Bratska Sloga št. 149 JSKJ. prirediti nam malo zabave. Dne 11. februarja se vrši predpustna zabava v korist blagajne omenjenega društva.

Člani in članice uprizore izredno šaljivo burko v treh dejanjih s petjem "Moč uniforme". Ta igra, kolikor je meni znano, še ni bila uprizorjena v tukajšnji okolici. Je res nekaj posebnega. Rojaki, ljubitelji iger in smeja, opozarjam vas, nikar ne zamudite lepe prilike in prinesite s seboj "ta veliko ruto" za vsak slučaj.

Priširoko pozdravljam vse ve-sele Slovence in Slovenke po celi Ameriki ter na svidenje dne 11. febr. v dvorani dr. "Postojnska jama" v Strabane, Pa., kjer bomo zapeli tisto staro slovensko:

Bodimo veseli, vesel'ga srca,

vesel'ga človeka vsakdo rad ima...

Naročnica.

NAŠI NOVI ZASTOPNIKI.

Ta dni so se nam prijavili sledeči novi zastopniki, ki so pooblašteni, da zastopajo Am. Slovenca in našo tvrdo:

Detroit, Mich.: Rev. B. Am-

brožič, OFM.

West Pullman in okolica (Chicago, Ill.): Frank Gabriel. Rock Springs, Wyo.: Anton Leskovec.

Kemmerer, Sublet, Diamondville, Wyo.: Frank Rosenstein. Noble, O.: Jennie Intihar. Butte, Mont.: Mark Gornik. Vse te nove zastopnike (co) iskreno pozdravljamo in jih priporočamo rojakom, da se v vseh zadevah, tikajočih se našega podjetja, obračajo do njih.

Upravištvo A. S.

ŠIROM JUGOSLAVIJE.

Železniška nesreča v Zagrebu.

V nedeljo, 8. januarja ob 6. zjutraj se je pripetila na zagrebškem tovornem kolodvoru v Černomeru, predmestju Zagreba, velika železniška nesreča. Ob 6. zjutraj je odšel s kolodvoru Sava osebni vlak št. 616 proti Ljubljani. Ko je vozil vlak ravno preko tovornega kolodvoru v Černomeru in še ni vozil s polno brzino, se je na koncu tovornega kolodvoru zadel v tovorni vlak št. 41. II., ki je bil pomotoma postavljen s stranskega na glavno progo. Lokomotiva osebnega vlaka se je z vso silo zadela v prvi tovorni vagon, nato varjen s premo-gom, ter ga popolnoma razbila. Radi strahovitega udara sta bila razbita še naslednja dva tovorna, ravnotako s premo-gom naložena vagona. Deloma je bil razbit tudi četrti vagon. Lokomotiva sama je precej poškodovana, vendar je še sreča, da ni eksplodiral parni kotel. Med potniki, večinoma Slovenci, je nastala panika, dasi ni bilo nikakih človeških žrtev. Ker je na progi ležalo na kupe železa, lesa, premoga ter o-stankov razbitih tovornih vagonov, je bil promet seveda prekinjen in onemogočen; vlaki z ene kakor z druge strani so čakali, da se proga očisti. — Ko se je to zgodilo, so odšli najprej brzi in ekspresni vlaki. — Krivda za nesrečo zadene baje prometnega uradnika na tovornem kolodvoru, ki se ni pobrigal za to, da se odstrani tovorni vlak z glavne proge. Materijalna škoda je ogromna.

Nesreče.

Dne 8. jan. so se na drsališču v Mariboru zgodile te-le nesreče: Pavlina Podkrižnik je tako nesrečno padla, da si je nalomila levo nogo. Lažje poškodbe sta dobila Zentrich Miha ter Schönwetter Henrik. — Ziegler Jakob, stavec v Cirilovi tiskarni, pa je dobil pri smučanju težje notranje poškodbe. — V soboto zjutraj je nepoznan moški na mostu od srčne kapi zadet padel ter na mestu izdihnil; mrtev je ležal dve uri sredi mosta.

Smrti slučaj.

V mariborski bolnišnici je umrl 50letni posestnik od Sv. Lovrenca na Pohorju, Jurij Zvikart. — V Radvanju pri Mariboru je umrl dolgoletni uslužbenec barona Rosmanita Uizt Mihael, ki je dosegel starost 73 let.

Umrli je

pri Gorici g. Anton Jelenec, posestnik na Bledu in v Logatcu. — V Zagrebu upokojeni general Mane Mandič, star 80 let. Svoj čas je bil oddelni načelnik v vojnem ministrstvu na Dunaju.

Nesreča pri delu.

28letnemu delavcu Ivanu Ercetu je pri delu v Tönniesovi pekarni v Kosezah padla na nogo debela kepa ilovice in mu jo popolnoma zmečkala. Težko poškodovanega Erceta so prepeljali v bolnico.

Poskušeni samoumor finančne-ga stražnika.

Z gorenjskim brzovlakom ob 8. uri 30 minut so 10. jan. pripeljali v Ljubljano iz Dov-

jega finančnega stražnika Josipa Podgorška, ki si je prejšnjo noč pognal iz puške strel v levo stran prsi. Podgorška je užalilo, da so ga radi neke malenkostne šale obdolžili tatvine. V neki gostilni je namreč enemu od gostov v šali odvzel vžigalnik, vreden 10 Din, in ga spravil, rekoč: "To se pa lahko ukrade!" Radi te šale je bila uvedena proti Podgoršku preiskava radi tatvine, kar je umevno moža zelo potrla. Njegovo stanje je zelo nevarno.

Smrt valed preoblega alkohola

Janez Pavlič, 36 let star, iz Sele, okraj Kranj, je bil zaposlen kot dninar pri posestniku Janezu Krevsu v Prečni pri Novem mestu. 3. jan. popoldne se je tako napil žganja, da je ponoči nato v hlevu svojega gospodarja umrl. Žganje je pil v sosednji vasi.

Smrti slučaj v Mariboru.

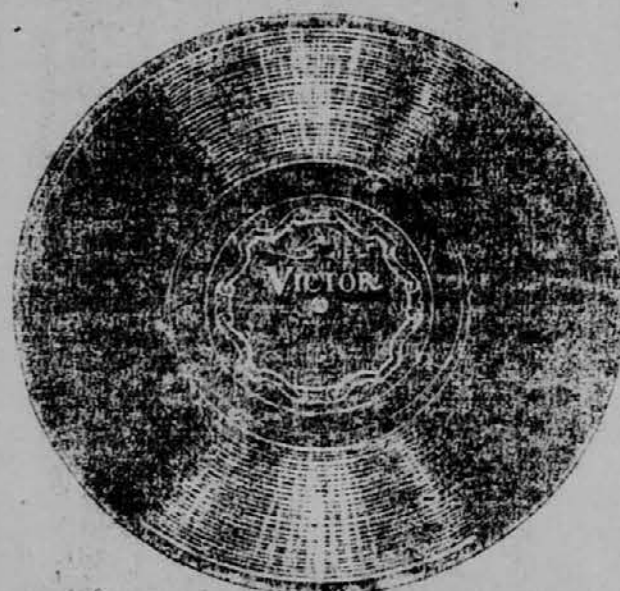
V Mariboru je umrl znani zobozdravnik dr. Edvard Wiesinger v starosti 68 let. Rajni je bil po celem Mariboru znana osebnost in original po svojem obnašanju. — V visoki starosti 85 let je umrl tovarniški ravnatelj v pokroju g. Karl Pschun. — Po dolgotrajnem

bolehanju je mirno v Gospodu zaspal 30letni inženerski kandidat g. Primor Stossier, sin znanega gostilničarja. — Zavrtni boleznij je podlegel uradnik dr. železnice Mirko Stauber, star komaj 43 let. — Umrl so še: Blaž Vavpotič, delavec, v starosti 58 let, 61letna Woehl Katarina in 6letna Gabrijela Anda.

Nepredvidnosti ubil človeka.

Na praznik sv. Treh kraljev je prišel iz Dreščenice na Hrvaškem obiskat svojo sestro v Sisek mladenič Stjepan Gregorič, ki je na Stefanovo pokopal doma svojega očeta. Hotel e je v Sisku nekoliko razvedriti v žalosti za svojim očetom, toda ta obisk ga je veljal življenje. Ko se je Gregorič vračal na kolodvor, se je peljal na istem vozu kovač Blažekovič, ki je bil zelo dobre volje ter je v razposajenosti neprestano streljal iz revolverja. Pri tem je zadel poleg sedečega Gregoriča v glavo. Kroglja je Gregoriču prodrila možgane. Gregorič so prepeljali v bolnico in ga operirali, toda je kmalu zatem umrl.

Naročite najstarejši slovenski list v Ameriki "Amerikanski Slovenec!"

DOBILI SMO Nove slovenske plošče

KATERE SO IZDELALI PEVCI ADRIJE. IN S KATERIMI VAM LAHKO TAKOJ POSTREŽEMO.

- 68923 Ženitovanje, 1. del.
Ženitovanje, 2. del, 12 inčev, cena \$1.25.
- 68924 Romanje k Materi Božji, 1. del.
Romanje k Materi Božji, 2. del, 12 inčev, cena \$1.25.
- 60332 Amerikanec na obisku v stari domovini.
Amerikanec se posavlja od rojstnega kraja, cena 75c
- 60333 V krčmi, 1. del.
V krčmi, 2. del, cena 75c.

Vsaka izmed teh plošč je nekaj posebnega. Slovenska "ohcet" s krasnim petjem, lepih narodnih pesmi, kakor jih znajo zapeti samo pevci Adrije, nudi poseben užitek zase. Romanje k Materi božji je nekaj, kar Slovenci do sedaj še nismo imeli. Če povemo, da je govornik te plošče sloveči slovenski misijonar, Rev. Odilo Hajnskec, OFM., bo lahko vsakdo naredil sodbo o tej plošči in je takoj naročil.

Ostali dve plošči sta nad vse zanimivi, in vsakdo jih bo brezdvomno hotel imeti, in se naslajati ob zvokih krasnega ubranega narodnega petja.

Pa še eno novost imamo. Jolietški, Dietzmanov orkester je izdelal dva plesna komada. Kdor se hoče prepričati, če je ta godba res dobra, naj jih takoj naroči.

- 60331 Izgubljena pesem — Jolietška Slovenka 75
60334 Gozdni zvok — France polka 75

Kdor naroči vseh 6 plošč skupaj dobi zabojček tongs-tone igel brezplačno.

Važno! — Z vsakim naročilom pošljite potrebno svoto. Pri naročilu od 5 plošč ali več, plačamo pošt-nino mi. Ako je pa naročilo manj, kakor 5 plošč, potem pošljite za vsako ploščo 5c. več za poštino.

Knjigarna Amerikanski Slovenec
1849 WEST 22nd STREET CHICAGO, ILL.
The New Orthophonic Victrola

Naročite knjige iz seznama Naših knjig.

POVESTI IN ROMANI.

Agitator. Roman. Janko Kerstnik	80
Barvaste črepinje. Zbirka več kratkih povesti	35
Bele noči.—Mali junak. Romana. Dostojevski	50
Bitka pri Visu leta 1866. Črtica iz avstr. zgodovine	45
Beli rojaki. Zbirka povesti. Eng. Gangl	65
Carski sel. Jules Verne. Povest z ruskih poljan, v dveh delih. Vsak del po	50
Cesar Maks in Mehika. Doživljaji Avstrijev v Meksiki	25
Colomba. Povest po znanem franc. pisatelju Prosper Merimee	65
Četrtke. Napeta povest iz londonskega življenja	75
Črna smrt. Fr. Ks. Meško. Prestrešljiva povest	75
Čuje nas. R. Vrabl. Kratke, zelo podučne zgodbe	25
Detela, zbrani spisi. 1. zv. Hudi časi, zgod. povest. Blage duše, veseloigra	70
Detela, Takšni so. Zgodovinska povest.—Begunka. Drama v treh dejanjih	40
Don Kišot iz La Manche. Pustolovski doživljaji	50
Duh v Kenterville. Angl. pravljica	35
Dve sliki. Fr. Ks. Meško. Dve povesti s podeželskega življenja	50
Fabijola, ali cerkev v katakombah. Povest iz rimskih časov	45
Furij. Burna novela iz mladeničevega življenja	75
Glad. Knut Hamsun. Roman	1.25
Gladiatorji. Zgod. roman iz 1. 70 po Krist. 2 zvezka skupaj	1.50
Golobovi. Novela s podeželskega življenja	1.25
Gospodarica sveta. Avanturističen roman	60
Gozdarjev sin. F. S. Finžgar. Povest slov. mladeniča	30
Homerjeva Ilijada. Fr. Omerza. Starogrška pravljica	45
Igralec. F. M. Dostojevski. Roman iz spominov mladeniča	75
Ivan Cankar. Zbrani spisi. 2. zv.	2.50
Izdajavec. F. V. Slemenik. Zgodovinska povest iz turških časov	45
Iz dni trpljenja. Andrej Rape. Kratke povesti	50
Izlet g. Broučka v XV. stoletje. Svatopluk Čeh	50
Iz življenja za življenje. Kratke, poučne povesti	20
Jagode. J. Stritar. Knjiga za odraslo mladino	50
Jarmil. Češka narodna pravljica	30
Jernač Zmagovač. H. Sienkiewicz. Poljska povest. Med plavovi. Povest tirolskega gorskega župnika	35
Juan Miseric. P. L. Celoma. Španska povest	50
Junakinja iz Štajra. Povest iz boja med katol. in prot. vero	1.50
Jutranja zvezda. H. Rider Haggard. Roman	1.00
Jurčičevi zbrani spisi. Vsak zvezek po	1.00
1. zvezek: Narodne pravljice in pripovedke. — Spomini na deda. — Jurij Kozjak. — Jesenska noč med slovenskimi polharji. — Domen. — Dva prijatelja	
2. zvezek: Jurij Kobila. — Tihotapec. — Urban Smukova ženitev. — Klosterski žolnir. — Grad Rojinje. — Golida.	
3. zvezek: Deseti brat. — Nemški valpet.	
4. zvezek: Cvet in sad. — Hči mestnega sodnika. — Kozlovska sodba v Višnji gori. — Dva brata.	
5. zvezek: Sosedov sin. — Sin kmetkega cesarja. — Med dvema stoloma.	
6. zvezek: Doktor Zober. — Tugomer.	
7. zvezek: Lepa Vida. — Lipe. — Pipa tobaka. — Moč in pravica. — V Vojni krajini. — Pravda med bratoma.	
8. zvezek: Ivan Erazem Tattenbach. — Bojim se te. — Črtica iz življenja političnega agitatorja. — Telečja pečenka. — Šest parov klobas. — Po tobaku smrdiš. — Ženitev iz nevoščljivosti. — Andreja Pakja Spomini starega Slovence.	
9. zvezek: Rokovnjači. — Kako je Kotarjev Peter pokoro in učitelj. — Veronika Deseniška.	
10. zvezek: Slovenski svetec Ponarejeni bankovci. — delal, ko je krompir kradel. — Kako sem se jaz likal. Jak. Alešovec. Povest slovenskega trpinca. 1. 2. in 3. del skupno	1.45
Kapetanova hči. A. S. Puškin. Ruska povest	1.00
Kazan, volčji pes. J. O. Curwood. Kanadski roman	1.00
Knezova knjižnica. 1. zvezek: Ant. Knezova ustanova. — Gospod Lisec. — Ženitev Ferdulfa, vojvode	1.00
Kralj gora. Edm. About. Francoska povest	1.00
Kresalo duhov. P. A. Sheehan. Roman iz irskega življenja	1.00
Kristofa Smida spisi. Vsak zvezek	65
1. zvezek: Ljudje Hrastar. — Golobček.	
7. zvezek: Jagnje. — Starček z gore.	
8. zvezek: Pirhi. — Ivan. turški suženj. — Krščanska obitelj (družina).	
13. zvezek: Sveti večer.	
15. zvezek: Pavlina.	
16. zvezek: Roparski grad. — Ptice gnezdo. — Poškodovana slika. — Tiskovna pomota. — Spominčica. — Diamantni prstan.	
17. zvezek: Brata. — Različni sestri.	
Kristof Kolumb ali odkritje Amerike. Zanimiv zgod. roman	60
Krivec. Jos. Kostanjevec. Roman iz podeželskega življenja	50
Križev pot. Roman češkega duhovnika	1.20
Lisjakova hči. Jos. Stare. Povest iz ljubljanskega življenja	50
Ljubljanske slike. Jak. Alešovec. Podoba ljubljanskega sveta pod drobnoledom	75
Mali klatč. Mark Twain. Povest iz resničnega življenja	60
Mali lord. Povest iz angleškega sveta z zelo napeto vsebino	90
Mati božja dobrega sveta. Povest iz časov turških bojev	45
Mimo ciljev. Milan Pugač. Več kratkih povesti	50
Mladi gozdar. Izviran roman	45
Mladi samotar. Kristof Smid. Doživljaji mladega dečka	35
Moje življenje. Ivan Cankar. Slike iz pisateljevega življenja	70
Mrtvo mesto. V srce segajoča povest	1.00
Na negotivih potih. Poučna pov.	30
Na različnih potih. Povest za dečke od 11. do 14. leta	35
Narod, ki izumira. Zanimivosti iz življenja in običajev Eskimov	25
Narodna biblioteka.	
7. snopič: Krvna osveta. Povest češkega častnika	30
8. in 9. snopič: Nesrečnica. Ivan Turgenjev. Povest iz ruskega življenja	45
12. snopič: Črtice iz življenja na kmetih. Andrejčkov Jože. Kratke, vesele povesti	30
20. snopič: Amerika, ali povsod dobro, doma najbolje. Poučna povest	30
21. snopič: Boj s prirodo. — Treskova Urška	30
25. in 26. snopič: Beatin dnevnika. Lujza Pesjakova. S srce segajoč roman	45
35. snopič: Kratke povestice iz pristnega slovenskega življenja. Andrejčkov Jože	30
36. 37. in 38. snopič: Žalost in veselje. Andrejčkov Jože. Velezanimiva povest	75
39. snopič: Solnce in senca. Jos. Bedenek. Gorenjska povest	30
40. snopič: Svitoslav. Burna povest Slovence	30
58. snopič: Zoroška o polnoči. Basnigol. Povest slovenskega visokoloča	30
59. snopič: Več kratkih, zanimivih povesti. Andrejčkov Jože	30
60. snopič: Emanek, lovčev sin. Doživljaji mladega dečka. — Berač. Povest iz vaškanskega življenja	30
Narodne pripovedke. 1. zvezek: Dominicus	35
Narodne pripovedke. 4. zvezek: Dominicus	40
Narodne pripovedke in pravljice. S. Sekolov	35
Nasejleni. Ameriška povest	35
Naša leta. M. Pugač. Zbirka kratkih povesti	1.00
Naše življenje. Ks. Meško. Črtice iz življenja	75
Naši ljudje. Dr. A. Remec. Kratke povesti iz slov. življenja	40
Na valovih južnega morja. Pripovedka	35
Nevesta s Korinja. Fr. Jaklič. Povest	50
Nihilist. Iz ruskega življenja	40
Obiski. Izidor Cankar. Slike iz značajev naših pisateljev	1.25
Obrazi. Ciril Jeglič. Vesele črtice ob tihih večerih. Ks. Meško. Kratke črtice	1.00
Oče naš. Povest mladeniča	75
Odiseja. Andrej Kragelj. Starogrška pravljica	45
Oglenica, ali hudebija in nedolžnost. Pokost	35
Patra. Povest iz irske junaš. dobe Perpetua, ali afrikanški mučenici. Povest iz 3. stol. po Kr.	45
Petelinov Janez. Jak. Alešovec. Poučna povest	85
Podobe iz sanj. Ivan Cankar. Kratke slike iz časov svetovne vojne.	30
Pol litra vipavca. D. Feigel. — Kratke, vesele dogodbinje.	1
Poljub. Povest iz gorskega življenja češkega naroda	1
Poslednji dnevi Pompejev. Roman. 1. in 2. del skupno	2
Po strani klobuk. D. Feigel. Kratke črtice vesele vsebino	1
Povestice. Rabindranath Tagore. Povesti in slike. Ks. Meško. Kratke povesti	1
Pripovedki o Petru Velikem	1
Pri stricu. Ivo Iroš. Povest iz kmetkega življenja	1
Siesto e Sesto. Povest iz italijanskih Abrucev	1
Pravljice. Fr. Milčinski. Po slovenskih narod. pesmih	1
Pravljice iztoka. Iv. Vuk. — Prizadej. — Pr	

Iz življenja in sveta.

TAJNE BRAZILSKIH PRAGOZDOV.

Naša zemlja skriva v sebi še vedno vsepolno skrivnost, ki kljub splošnemu napredku znani v XX. stoletju še vedno niso raziskane. Tako je tudi velik del Brazilije popolnoma neznana. Saj je znano, da so ogromna zemeljska površja v srednjem in gornjem toku amazonske reke in njenih pritokov še popolnoma neraziskana. Številni raziskovalci se neumorno trudijo, da bi prodrli v pragozdove, toda neprijaznost tamkajšnjih indijanskih plemen in druge nepravilnosti, jih pri tem ovirajo. Toda ne samo kraji ob amazonski reki še niso raziskani, tudi v južni Braziliji, v gornjem toku rek Parana in San Francisco so še neznana ozemlja.

Po vojni so našli že več, dosedaj popolnoma neznanih živali. In še celo v Evropi, kakor je naš list že pred par dnevi poročal. Sedaj prihaja iz Južne Amerike poročilo, da je raziskovalec dr. Ferdinand Emmerich našel v pragozdovih južne Brazilije, v neznanih indijanskih krajih ob rekah Rio Pardo in Rio Verde, na ogromno žival, ki živi v tamkajšnjih močvirjih in je kljub večjemu obsegu še najbolj podobna krokodilu.

Raziskovalec dr. Emmerich pripoveduje, da je bil nekega večera s svojim indijanskim spremljevalcem in tolmačem gost plemena Botokuda. Pri tem plemenu je živel mlad, zelo inteligenten človek Pato, kateri je imel dolžnost, da mora plemenu preskrbljevati divjačino. Ker je bil Pato vedno v najstarejšem stilu s prirodo, je bil dober poznavalec živali.

Raziskovalec je zvedel od njega, da se nahaja v steni nekega jezera, v katerem da živi neka pošast, ki se hrani z živalmi in trjsjem. Sosedno indijansko plemo sponuje žival in ji nosi v dar jetnike, ki so bili zajeti v vojni. Rekel je, da je ta žival največja v teh krajih.

Raziskovalec se je odločil, da sam poišče žival. Toda Pato se je branil iti z njim in tako sta odšla sama, on in njegov spremljevalec. Na obali pravega tropskega močvirja je stala skupina palm. Močvirje je obdajalo bujno in krasno trsje, ki je širilo omanen duh. Kolibri, krasni metulji, redke žuželke in pisane ptice so se zbirale v tisočih okoli močvirja. Poleg palm je stalo ogromno drevje z nadpovršinskimi koreninami, da sta mogla le z veliko težavo prodirati v ta labirint pragozda. Živalstvo je v tem tropskem raji zelo bogato. Razne opice, papige in ostale ptice so se sedele v ogromnih jatah na drevju.

KAKO SE JE IZNE-

BILA REVMATIZMA

Vedno po svojih lastnih izkušnjah, koliko človek trpi, kateri ima revmatizem, je Mrs. Hurst, ki živi na 204 Davis Ave., F-101, Bloomington, Ill., tako hvalečna, da si prizadeva, kjer je more, se drugim trpečim povedati, kako se lahko iznebijo teh bolečin na čisto prirosten način kar na svojem domu.

Mrs. Hurst nima ničesar za prodati. Samo izrežite ta oglas in ga pošljite z Vašim imenom in naslovom njej; ona bo prav z veseljem poslala potrebna navodila čisto brezplačno. Pišite takoj, da ne pozabite.

Pioneer Livery

Stable

John R. Ryan, Prop.

POGREBNI ZAVOD — SLUŽBA NOČ IN DAN.

Cor. 6th & Portland Sts.
Tel. 25

CALUMET, MICH.

Skozi pragozd je vodila ravna in dobro izhojena steza. Na stezi so se videli čudni sledovi, ki so dokazovali, da je morala samo ogromna žival napraviti tako široko pot skozi nezasišano goščavo. Sledeč temu sledu, sta dospela do jezera. Voda je bila motna in na celi površini je rastle razno vodno trsje. Pošasti seveda nista videla. Po dolgem raziskovanju se je moral dr. Emmerich umakniti pred nevihto. Tako so prešli trije dnevi. Šele četrty dan se mu je izplačalo čakati.

Ko sta dospela do jezera, sta splezala na neko drevo, odkoder sta imela lep razgled na jezero. Skoraj istočasno se je voda razburkala, vodne rože so se pričele razmikati in neka temna masa se je prikazala na površju, toda je takoj zopet izginila. Toda že sam trenutek je zadostoval, da sta spoznala v tej masi ogromno, nepoznano žival. Pošast se je zopet dvignila na površje. Najprej se je pojavil temnorjav hrbet, zatem pa glava. Ogromna lobanja, ki je bila brez prehoda zraščena z ogromnim trupom, se je proti koncu vedno bolj zoževala. Žival se je polagoma pomikala naprej in končno se je pokazal tudi topi rep. Pošast je bila podobna ogromnemu krokodilu, toda brez njegovega luskinastega oklepa. Dolga je bila 9 do 10 metrov, obseg pa je meril kakor 3 metre. Predno je mogel raziskovalec sprožiti puško, je pošast zginila.

Kasneje je moral raziskovanje opustiti, ker so se indijanska plemena pričela kazati sovražna.

DVOJE ŽRTEV RADI HUMANITARNOSTI.

Te dni so na pokopališču v bližini Holly, Mich., izkopali nagrobni kamen, z naslednjim napisom: "V spomin na Rhoda Ann, hčerko C. W. & P. Caster, katero je umoril njen sopro David Foster 20. novembra 1854. Stara je bila 24 let in tri mesece". Napis, ki je še lahko čitljiv, je izza časa pionirskih dni, katerih mnogi so zaznamovani s tragedijami.

Bilo je leta 1847. David Foster je poročil Rhoda Ann Caster, lepo dekle, staro 17 let. Skozi tri leta sta uživala neskajeno zakonsko srečo, v borni koči "log cabin", kakršne so bile za časa pionirjev. Poleti je David pustiljo kos za kosom obdelal in farma je postajala z vsakim letom večja. Pozimi je pa hodil delat med gozdarje, kjer je zaslužil denar za kakšen priboljšek.

Dasi sta bila rečna, vendar sta bila silno vesela, ko je čez

leto dni po poroki se jima narodil deček, in tako pomnožil število družine za enega člana. Veselje zakonskih je bilo nepopisno. Dve leti zatem sta dobila hčerko, tudi ta je napravila srečna zakonska še bolj vesela.

Isto leto se je pa tudi pričela velika gonja za zlatom v Kaliforniji. Tudi tukajšnje malo naselbino pionirjev je dosegla ta vest, in v marsikomu se je obudila želja po zlatu — po bogastvu. Taka želja se je polastila tudi Davida, katero je razodel svoji boljši polovici. Ženica je s skrbnim očesom pogledala na otroka, potem na moža in je rekla: "V božjem imenu pojdi, če misliš, da bo prav." Mrs. Foster je šla z otrokoma k svojim staršem, ki so tudi živeli v bližini, David je pa odšel, za — zlatom.

Nobenih rekordov ni, ki bi povedali, če je Foster našel srečo v Kaliforniji ali ne, pač pa, da so hudoobni jeziki — prijatelji Fosterja v Michiganu, pisarili Fosterju lažnjive izmišljene vesti o njegovi ženi, kako se pajdaši z drugimi in da je pozabila na njega. V tistih časih je morala žena, katere mož je bil odsoten, vedno bivati doma in živeti kot samotarka. Rhoda Ann je pa bila še mlada, čeprav že pet let poročena, ni mogla vedno le doma čepeti, šla je med ljudi in se po nedolžnem zabavala, tako da ji vest ni prav nič očitala, da je storila kaj, kar bi, kot žena, katere mož je odsoten, ne smela.

S srdom in ljubosumnostjo v srcu je David pustil zlatu in se vrnil v domači kraj, z namenom, da se masčuje nad svojo, kakor si je predstavljalo, nezvesto ženo. Ko je prišel v bližino naselbine, ni hotel k ženi, po nekem znanju jo je obvestil, da je prišel in jo hoče videti zunaj na cesti. Rhoda Ann je šla — v svojo smrt.

Sosedje so jo našli mrtvo na tleh, prebodeno z nožem. Foster je bil prijatelj, poslali so ga v ječo, kjer je presedel 40 let, nakar so ga izpustili na svobodo. Bil je tako rekoč, le senca človeka. Prišel je v domači kraj — v kraj, kjer je preživel svoje najsrečnejše, pa tudi najbolj grozne dni. Tukaj ga pa ni nihče več hotel poznati, vse se ga je ogibalo, psi so lajali nad njim, kakor nad razbojnikom. Tukaj mu ni bilo za živeti, zato je šel nazaj, da bi ga sprejeli v ječo, kjer je prebil že toliko let, le tam je imel prijatelje, drugje nikjer. Sprejeti

NOTARSKA DELA

kot kupne pogodbe, pooblastila, izjave, affidavit, da dobiti vaše domače iz starega kraja in vse druge notarske posle izvršuje
JOHN JERICH
— Notar —
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

Rojakom v Waukeganu in No. Chicago

priporočam svojo veliko zalogo jesenskih in zimskih oblek, sukenj, kakor tudi vsake druge vrste oblačila.

Posebna izbira trpežnega spodnjega oblačila takozvanega slovečega "Coopers" izdelka, kakor tudi vse vrste praznične in za na delo srajse.

ZIMSKA OBUVALA
vseh vrst dobite v naši trgovini.

CENE ZMERNE, BLAGO PRVOVRSTNO, POSTREŽBA TOČNA!

Se priporočam za poset!

Frank Opeka

502 — 10th STREET,
Waukegan, Ill.

ga pa niso hoteli, oziroma, ga niso smeli. Šel je nazaj v kraj, kjer je bila gomila njegove žene. Ko se je nekaj časa tam okoli potikal, se je zopet vrnil k ječarju ter ga prosil, naj ga nendar vzame. Topot je bil sprejet kot delavec, kjer je umrl leta 1897.

KLIC PO OTROKU.

Evropa izumira... to ni več svarilni klic kakšnih "klerikalnih reakcionarjev", ampak s skrbjo napolnjuje tudi zelo svobodoumne mislece. Znani Coudenhove-Kalergi toži o tem pretresljivo v svoji novi knjigi "Junak ali svetnik". Berlinski profesor socialne higijene Grotjahn izjavlja, da so danes že vse dežele dosegle Francijo, le še slovanski narodi ne omejujejo potomstva. Danes izkazuje najnižjo številko rojstev Švedska (17,5%), za njo pride Švica (19%). Mestno prebivalstvo ima manj rojstev od kmetskega. Katoličani, katerim vera strogo prepoveduje preprečevanje spočetja, se bolj pomnožujejo od protestantov. Da res vernost zelo vpliva na to stvar, se razvidi tudi iz tega, da število rojstev na zapadu zelo nazaduje tudi pri Judih, dočim imajo vzhodni Judi, ki so ostali verni mozaizmu, še vedno veliko potomstva. Nekaj novega v svetovni zgodovini je, da tudi proletarci v velikih mestih nimajo več tako številnega potomstva kot prej, in da so čedalje manj plodoviti. Vzrok so večidel umetno-preprečevalna sredstva, ki se jih poslužujejo višji sloji, pa se rapidno širijo tudi med delavstvom. Zmanjšanje umrljivosti otrok in odraslih končno ne more zadrževati padanja prebivalstva. Višji sloji se ne bodo mogli dopolniti iz nižjih. Ni res, da zato ni več otrok, ker jih dežela ne more več prehraniti. Če more n. pr. Nemčiji izdati na leto 6 milijard zlatih mark za alkohol, bo lahko tudi redila svoje otroke. — Istega mnenja je profesor Burgdorfer. Ta pravi, da se bo nemški narod moral dopolnjevati iz tujcev, ker mu bo lastnih delavcev zmanjkalo. Danes se v Nemčiji rodi polovica manj otrok nego leta 1900. Pomoč vidi v tem, da se pritegnejo k vzdrževanju otrok sloji, ki nimajo otrok, oziroma jih imajo malo.

— o —
FARMA NA PRODAJ
v Willard, Wis. z gospodarstvi poslopji, 40 akrov sveta, polovico obdelanega, polovico pašnika. Za podrobnejša pojasnila vprašajte pri:
NICK MENCINGAR-JU,
6317 Newport Ave.,
Chicago, Ill.

— o —
JACOB GEREND
POHIŠTVO IN POGREBNI ZAVOD
704-706 N. 8th Street,
Tel. 377-J. Sheboygan, Wis.
4080-W.

W. A. PFISTER
JEWELER
On the Cor. 8th Str. and New York ave., Sheboygan, Wis.

Merchants & Miners Bank
CALUMET, MICHIGAN
Glavnica \$200,000 Preostanek \$200,000
Nedeljni dobiček.....\$190,000.
GORDON B. CAMPBELL predsednik
THOMAS HVATSON, podpredsednik
FRANK J. KOHLHAAS, V. P. in blag.
E. H. MANGER, pomožni blagajnik
W. G. CUDLIP, pomožni blagajnik
PETER TALENTINO, pomožni blagajnik.
IZVRŠUJE VSA BANČNA POSLA ZANESLJIVO.

SREČNOSNA ŠTEVILKA

Številka trinajst je po mnemu praznovercev nesrečnosna. Na znameniti vožnji Nansena proti severnemu tečaju 1893—1896 pa je bila številka 13 naravnost srečnosna. Ko je Nansen s svojo ladjo "Fram" odplul, je štela posadka le 12 oseb. Slučaj je nanesel, da je Nansen v nekem nordijskem pristanu naletel na nekega znanca in prijatelja, katerega je visoko cenil. Povabil ga je seboj in Berntsen je imel baš še toliko časa, da je očetu brzojavil, da gre z Nansenom na severni tečaj. Tako je sedaj posadka štela 13 oseb. In ta "nesrečna" številka ni mogla preprečiti, da se je srečno vrnil. Ko je Nansen pustil svojo ladjo zamrzniti, da jo je plavajoča ledena ploskev nesla blizu tečaja, se je 13. marca 1895 odločil, da gre s pasjimi sanmi in enim samim spremljevalcem proti tečaju. Medtem pa je "Fram" zašla v zaželjeni tok in sicer 13. januarja. 13. avgusta se ji je posrečilo, da se je oprostila ledenih spon in prav ta dan, t. j. 13. avgusta drugega leta je Nansen stopil na domača tla. Celo število psov je imelo so številko opravka. Tri psice Nansenovega pasjega spremstva so vrgle po trinajst mladičev, katerih je bil Nansen silno vesel. Sicer pa mora biti res velik trap, kdor verjame v "nesrečno" številko 13.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

NA PRODAJ — 150 ak. farma, skotro vsa obdelana. S. E. Quincy, Ill. blizu drž. ceste in šole; 2 hiši, vel. hlev, svinjak; takoj za oddati; cena \$19,000; vknjižbe \$7,000; takoj \$5,000; \$7,000 na 2 vknjižbo ali zamena za hišo v mestu enake vrednosti. — H. L. Wishon, 2717 So. Troy St., Chicago, Ill.

UGODNA PRILIKA ZA SLOV. DRUŽINO!

Proda se po ugodni ceni dvonadstropna zidana hiša z dvema stanovanjema v vsakem po pet sob. Hiša se nahaja samo pol bloka od slovenske cerkve in šole. V hiši je elektrika, plin, kopalne in vse udobnosti. Pod hišo izvrstna cementirana klet. Oba stanovanja prenovljena. Eno stanovanje je ravno prazno in se kupec lahko takoj priseli v hišo. Je kakor nalašč za kako slovensko družino, ki ima za pošiljati otroke v šolo. Kupi se jo lahko, če ima kupec le \$2000.00 gotovine, ostalo pustim rad na vknjižbi. Prilika, kakršne ni vsak dan. Za podrobnosti in ceno vprašajte pri lastniku: **John Jerich, 1925 West 22nd Place, Chicago.**

O POTOVANJU V LURD IN STARI KRAJ.

Kakor smo že zadnjič poročali, odločili smo se, da gremo sredi najlepšega meseca, sredi cvetočega maja. Za to skupno potovanje smo si izbrali izbojen parnik "Ile de France", ki bo odplul iz newyorške luke zgodaj zjutraj na 19. maja 1928. Vsi potniki se bomo morali vkrcati na parnik že prejšnji večer, na 18. maja.

Parnik "Ile de France" je nov najmodernejši in najhitrejši parnik francoske linije, po kateri potuje večina vseh slovenskih potnikov, ker na francoskih parnikih nudijo dobro postrežbo in servirajo tudi vino, kar je Slovencem priljubljeno. "Ile de France" je šest največji parnik na svetu. Njegova teža znaša 12,000 ton. Dolg je 790 čevljev in širok 98 čevljev. Gonilna sila njegovih turbin znaša 60,000 konjskih sil, ki gonijo njegove štiri vijake. Na podlagi tega rabi za vožnjo od New Yorka do Havre manj, kakor 6 dni. S tem parnikom torej se bo vozila naša skupina.

Na parniku so vse udobnosti in je preskrbljeno vse, da nudijo potniku najboljšo udobnost in razvedrilo. Ker se zato skupno potovanje obeta precejšnja skupina bo gotovo kdo med nami, ki se tudi na "mehove" razume. Kajti prave slovenske skupine brez "kranjskih fermov" si misliti ne moremo.

Kakor že zadnjič, zopet danes opozarjam vse, ki nameravajo in želijo potovati s to skupino v Lurd in stari kraj, da se čimprej prijavijo, da se jim rezervira na parniku potrebne prostore. Prej, ko se kdo prijavi, boljši prostor dobi na parniku. Oni, ki pridejo zadnji, se morajo zadovoljiti pač s tem, kar ostane. Zato hitite vsi in se prijavite. Pišite takoj na podpisanege po natančno pojasnila glede potnih listov, šifkart in vse, kar je v zvezi s tem potovanjem. Vsa pojasnila pošljemo vsakemu brezplačno.

John Jerich, urednik A. S.
1849 W. 22nd St., Chicago.

ZDRAVSTVO

Pasja steklina.

Zadnje tedne je bilo v Chicago, Ill., več slučajev pasje stekline naznanjene. Zdravstveni krogi so takoj vse potrebno ukrenili, da se nadaljnji slučaj, če že ne popolnoma

preprečijo, vsaj omejijo. Oblasti so izdale svojim podrejenim organom ukaz, naj vsakega psa, ki ga dobijo na ulici brez gospodarja, na mestu ustrelijo.

Če pa oseba trpi na pasji steklini, takrat ni časa pozvedovati, kje in kako je dobila bolezen, temveč ji takoj pomagati. Pasja steklina se prenese od živali na človeka ali na druge živali, če so popadene od steklega psa. Do leta 1927 je bilo le malo slučajev pasje stekline, a začeni s l. 1927 se je stopnjama večalo število, tako da je že jelo zdravstvene oblasti skrbeti. V petih mesecih lanskega leta je umrlo sedem oseb za pasjo steklinu. To je več, kakor poprej v dveh letih skupaj.

Prvih dvajset dni januarja meseca 1928 je bilo 305 oseb popadenih od psov. 108 od teh je bilo poslanih v Pasteurjev zavod.

Navadno se bolezen ne pokaže takoj, ko je bila oseba popadena od psa, temveč čez eden ali več dni, pa tudi čez par mesecev. Zavisli od velikosti rane. Najbolj nevarno je za človeka ali žival, če je popadena od steklega psa za vrat ali glavo, kjer je rana blizu možgan. Simptomi se v takem slučaju pokažejo najkasneje v desetih dneh. Stekel pes se najlažje spozna po tem, ker drži vedno glavo navzdol, z doli povešenim repom hodi okrog brez cilja ter popada vse kar doseže. Zato pa je skrajno nevarno prijemati psa, ki se je od kje pritepel. Nedavno tega je neki tak pritepen pes v Chicagi popadel dva delavca na ulici. Uro pozneje je isti pes popadel tretjo osebo, na kar se je zatekel v pisarniške prostore okrajnega urada, kjer je popadel dve ženski. V razdalji desetih blokov je torej obklical pet oseb, predno ga je neki policist ustrelil.

Splošno se domneva, da stekli psi popadajo le v poletni vročini, kar pa ni resnica. Ne oziraje se na letni čas in ne na vreme, popadajo najsihi karevriki mesec v letu. Dolžnost je vsakega človeka, bodisi da je sam gospodar psa, ki kaže znake stekline, ali pa, če vidi kjerkoli takega psa, da takoj javi oblastim, najboljše policistu, da ga takoj ustrelji. Neobhodno potrebno pa je, da se takoj pokliče zdravnik, če je bila kakšna oseba popadena od psa.

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

IZŠEL JE

novi slovenski molitvenik z velikim tiskom

IMENUJE SE:

'Slava Mariji'

Sestavil in priredil Rev. Kazimir Zakrajšek, O.F.M.

Molitvenik je lično vezan v močno elegantno ume, male žepne oblike, fin papir, mojsterski tisk, zlata obreza; na kratko: to je molitvenik, kakršnega si vsakdo želi. Veseli ga bodo starejši, ker je tisk velik in razločen, veseli ga bodo mlajši, ker je priročne oblike in lahko čitljiv.

Cena \$1.50

NAROČA SE PRI:

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

POTOP

HENRIK SIENKIEWICZ

Iz poljščine prevel Dr. Rudolf Mole.

Začeli so že dvomiti tudi o gospodu maršalu Lubomirskem. Oni, ki so ga poznali, so trdili, da v njem častihlepnost prekaša razum in ljubezen do domovine, da je do sedaj stal pri kralju, ker mu je laskalo, da so bile vse oči uprte vanj, da so ga nekateri vlekli, vabili, da so mu govorili, da ima usodo domovine v svojih rokah. Toda spritno švedske sreče je začel omahovati, se umikati in je v svoji ošabnosti čimdalje bolj izrazilo dajal čutiti nesrečnemu Janu Kazimirju, da ga lahko reši ali pa popolnoma uniči.

Ubegli kralj je sedel s peščico svojih vernih, ki so delili usodo z njim, v Glogovi; ali dan na dan ga je kdo zapustil ter prešel k Švedom. Tako se slabili krčijo v dnevih nesreče, celo takšni, katerim prvi utrip srca kaže, naj hodijo po poštini in trnjevi poti. Karol Gustav jih je sprejemal z odprtimi rokama, jih nagrajal, obsopal z obljubami, ostane zvestih pristašem družil in vabil — ter tako z vsakim dnem razširjal svojo vladu; sreča sama mu je odstranjevala izpred nog vse ovire, s poljskimi silami je osvajal Poljsko, zmagoval je brez boja.

Vrste vojvod, kaštelanov, kraljevskih in litevskih uradnikov, cele čete oborožene šlahte, celi prapori neprekosljive poljske konjenice so stali v njegovem taboru, zroč v oči novemu gospodu, pripravljeni na njegov migljaj.

Ostanki kraljevih vojska so čimdalje bolj silili v hetmana: "Pojdi! Skloni svojo sivo glavo pred veličanstvom Karola. . . Pojdi, zakaj ni hočem biti podložniki Švedov!"

"K Švedom! K Švedom!"

In v pokrepitev teh besed je zablistalo na tisoče sabelj.

Obenem pa je vojna neprestano razgrajala na vzhodu. Strašni Hmelnicki je zopet oblegal Lvov in krdel njegovih privržencev, dirajoča mimo nepremagljivega obzidja Zamostja, so se razkropila po vsem lubelskem vojvodstvu do samega Lublina.

Litva je bila v rokah Švedov in Hovanskega. Radzivil je začel vojno na Podlesju; obmejni grof je odlašal in je vsak hip mogel zadati zadnji sunek umirajoči ljudovladi, medtem pa se je ojačeval v kraljevski Prusiji.

Poslanci so hiteli z vseh strani k švedskemu kralju, želeč mu srečne zmage.

Približala se je zima, listje je padalo z drevja, jate krokarjev, vran in kavk so zapuščale gozdove in letale nad vasmi in mesti ljudovlade.

Za Piotrkovem je zašel Kmitic zopet med švedske oddelke, ki so napolnjevali vse ceste in pota. Po padcu Krakova so korakali nekateri proti Varšavi. Pravili so namreč, da čaka Karol Gustav, ki je bil sprejel izraze vdčnosti od južnih in vzhodnih vojvodstev in podpisal "kapitulacijo", samo še, da se podajo oni ostanki vojske, ki stoje pod poveljem gospoda Potockega in Lackoronskega, potem da krene takoj v Prusijo in da radi tega pošilja vojsko naprej. Gospoda Andreja ni nihče oviral na poti, ker splošno šlahta ni vzbujala nobenega suma in je šlo mnogo oboroženih služabnikov s Švedi; drugi so potovali v Krakov, da se poklonijo novemu kralju ali pa si izposlušajo od njega karkoli; torej niso več nobenega povpraševali po spremnih listinah ali potnemu listu, še tembolj, ker se v bližini Karola, ki se je delal ljubeznivega, niso upali nikogar nadlegovati.

Poslednjo noč pred prihodom v Čenstoh-

vo je prenočeval gospod Andrej v Krušinu; toda jedva je sedel, so prišli gostje. Najprej je prišel švedski oddelek, ki je štel okoli sto konj, pod poveljem nekoliko oficirjev in nekakega veljavnejšega kapitana. Bil je to mož srednje starosti, dokaj čedne postave, visok, krepak, plečat, z bistrimi očmi. A dasi je nosil tuj krog in je bilo videti na prvi pogled, da je tuje, je vendar pri svojem vstopu izpregovoril v najčistejši poljščini in vprašal gospoda Andreja, kdo je in kam potuje.

Gospod Andrej je takoj povedal, da je šlahcič iz Šohačevskega, kar se je moglo čudno zdeti oficirju, da se je podložnik mejnega grofa spustil v tako daljne kraje. Ko pa je nato izvedel, da potuje gospod Andrej k švedskemu kralju s pritožbo, da mu nočejo izplačati označene vsote, je rekel častnik:

"Pri velikem oltarju je najbolje moliti in prav storiš, gospod, da greš k samemu kralju, zakaj dasi ima na tisoče stvari v glavi, vendar nikomur ne odreče; šlahti je tako ljubezniv, da so vam že Švedje zavistni."

"Da bi le imel kaj denarja v blagajni. . ."

"Karol Gustav ni vaš nekdanji Jan Kazimir, ki si je celo od Židov moral izposojevati, zakaj kar je imel, to je dal takoj prvega berača. Sicer pa da se nam le posreči gotovo podjetje, ne bo zmanjkalo denarja v blagajni."

"O kakem podjetju govori vaša milost?"

"Premalo se pozna, gospod vitez, da bi ti smel zaupati tajnost. Vodi samo to, da čez teden ali dva bo zakladnica švedskega kralja tako težka kakor sultanova."

"Torej mu najbrže naredi denar kak alhimist, ker ga v tem kraju ni mogoče nikjer dobiti."

"V tem kraju? Treba je le roko smelo iztegniti. A drznosti nam ne manjka. Dokaz v tem, da tu gospodarimo."

"Res je, res je!" je rekel Kmitic, "prav zadovoljni smo radi tega vladanja, zlasti, če nas naučite, na kakšen način pridemo do denarja kakor do treska. . ."

"Ta sredstva so bila v vaši roki, toda rajši bi bili poginili od glada, nego bi ondi vzeli le en groš."

Kmitic je bistro pogledal oficirja.

"Zakaj so taka mesta, ki se boje nanje položiti roke še celo Tatarji!" je dejal.

"Preveč bistroumen si, gospod!" je odgovoril oficir, "pomni samo, da ne greš k Tatarjem, marveč k Švedom po denar!"

Nadaljnji razgovor je prekinil prihod novega spremstva. Oficir ga je očividno pričakoval, ker je planil naglo iz krčme. Kmitic je stopil koj za njim in obstal v veži, da bi videl, kdo je prišel.

Najprej je dospela zaprta kočija, v četruprežena ter obkoljena od oddelka švedskih konjenikov, ter obstala pred krčmo. Oficir, ki se je razgovarjal s Kmiticem, je skočil naglo k njej, odprl vrata ter se globoko priklonil pred osebo, ki je sedela notri.

"To mora biti kaka visoka oseba. . ." si je mislil Kmitic.

Vtem so prinesli iz krčme prižgane bakle. Iz kočije je stopila imenitna oseba, oblečena s tujim črnim plaščem, dolgim do kolen, obšitim z lisicjo kožuvinom, in s klobukom s peresi.

Oficir je vzel iz jezdečevih rok baklo, se priklonil še enkrat ter dejal:

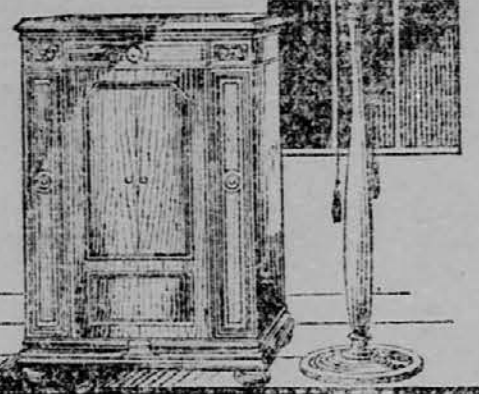
"Tod, ekscelencia!"

Širite "Amer. Slovenca"!

Big-time entertainment at small cost

AN Orthophonic Victrola brings you the best in reproduced music of every kind—for a very moderate sum. Especially when you consider that one of these splendid instruments will give you years of constant and satisfactory entertainment.

Pay us a visit at your earliest opportunity. Have us play you the latest Victor Records, and ask about our convenient payment plan. Come in—today!

PLOŠČE

NAJNOVEJŠE SLOVENSKE PLOŠČE.

79483	Nagajivka Mazurka — Cokirari, Šmarjanha, slov. godba	75
79484	Vesela Gorenjka — Korajza velja, polka, slov. godba	75
80059	Napitnica — Srbska himna, moško petje	75
80061	Malo kolo — Veliko kolo, tamburica	75
80082	Ženina volja — Zaljubljeni Ciro, hrvaška scena in petje	75
80085	Duna Csardas — Drava Csardas, tamburica	75
80106	Don-Bon, valček — Boom-si-dri, polka, orkester	75
80183	Nova stara pesem — Oj, ta zakonski stan, slov. scena s pet.	75
80184	Radi kotla v keho — Ravbar na gauze, smešna scena s pet.	75

GODBA.

68674	Lizi, polka — Sladke rožice, valček; banda, 12 in.	\$1.25
68716	Dve srči, polka — Nočni jastrebi, valček; banda, 12 in.	1.25
72321	Štajerska (štajerš) — Pomladanski dan, polka	75
73119	Dunajski valovi — Ljubavna srca, harmonika duet	75
73957	Vaška krčma, polka — Lovca, valček; orkester, 10 in.	75
73976	Barbara, polka — Milijonarska polka; banda, 19 in.	75
77119	Ljubim te, valček; kvartet — Bleščeče oči, polka; banda	75
77165	Za domovino in brate, marš — Adelajda, polka; banda	75
77166	Uboha deklica, marš — Dunajski dečko, marš; banda	75
77336	Zakaj premišljaš, polka — Rajza v tužno, polka; banda	75
77423	Na poskok, harmonika — Gorenjski valček, harmonika	75
77491	Razpoloženje, valček — Marička, valček; banda	75
77493	O Izabela, valček — Strečkova ljubica, šotš; kvartet	75
77557	Kavalerijski marš — Tirolski marš; banda	75
77558	Sladica Marička, valček — V krasni dolini, polka; banda	75
77600	Perzijski marš — Egiptovski marš; banda	75
77601	Izguljene pete, polka — Kmetijsko žetev, orkester	75
77635	Kmečka polka — Brez nade, polka; vaška godba	75
77810	Na varšavskem trgu — Poljska kri, mazurka; orkester	75
77811	Pesem smeha — Poljub, valček	75
77911	Slovanski ples — Čukarijski ples; tambur. orkester	75
77915	Na poskok, polka — Taniska, valček; instrum. tercet	75
77916	Urno skakaj, valček — Ljubimsko veselje, šotš; harm.	75
78088	Bavarski šotš — Dunajska gizdalinka; kvartet	75
78142	Cebelica, polka — Marica, polka; klarinet in harmonika	75
78177	Posavski valček — V Cleveland sem doma, polka; harm.	75
78179	Micino kolo — Poskočnica; tamburški orkester	75
78198	Sladke vijolice, valček — Poročna polka; kvartet	75
78490	Ach, du lieber Augustin, valček — Šnicel, polka; orkester	75
78406	Poljski nabor, polka Poročni valček; harmonika	75
78532	Krasota gora, valček — Pavlina, mazurka; kvartet	75
78576	Na otoku, polka — V zelenem vrtu, valček, orkester	75

Drugi izbrani komadi za tiste, ki posebno ljubijo fino godbo.

19758	Kresnica — Nola, orkester	75
19776	Odesa, polka mazurka — Polianka, ruska baladinka	75
19869	Večerno žvrgolenje — Žvižgalec in njegov pes, žvižganje	75
19892	Divji rožici — Poetični spomini, violina	75
19894	Vse mine, valček — Poslušaj pričke, žvižganje z orkestrom	75
20011	Hofmanove pripovedke — Cavalleria Rusticana, orkester	75
20026	Gozdni odmevi — Večerni zvoki, violina, flauta, harfa	75
20027	Koahal March — Honolulu March, havajske kitare	75
20028	Hilo-Hawaiian March — Wailana, havajske kitare	75
20051	Skolni glavo k roži — Zakaj spomini, tenor, čelo, piano	75
20104	Odkrito priznanje — Podoknica, violoncello	75
20172	La Paloma, Fox trot — O sole mio, valček, orkester	75
20201	Prikazni v sanjah — Sen ljubezni, viol. flauta, harfa, zvončki	75
20248	O solnce moje — Adijo, Neapol, violina, flauta, harfa	75
20264	Poljski škripanček — Zvezdice, okna nebes, orgle	75
20265	Barcelona — Hello, Aloha, ogre	75
20266	Čolnar na Volgi — V malem špan. mestecu, ork. s petjem	75
20271	Bela hišica — Ljubim te, dragi, petje, piano, orkester	75
20278	Odkrito priznanje — Najslajša pripoved, viol. flauta, harfa	75
20311	Zvonovi svobode — Sigamore, marš, banda	75
20380	Mary Lou — Vem, kar ti več, moški zbor s klavirjem	75
20382	Žvrgolenje — Nola, žvižganje z orkestrom	75
20458	V španskem mestecu — Pogled z viška, žvižg, orgle, kitara	75
78326	Normandijski zvonovi — Zaljubljenca, instrument. kvartet	75
78598	Dva žvižgalca — Alpski ples, citre in kitara	75
78750	Mala Anica — Pastirjeva pesem, jodlanje s harmoniko	75
78751	Petje na gondoli — Gorske vile, instrument. trio	75
78923	Prater Potpourri — Dunajski gozdni ptčki, instr. trio	75

V zalogi imamo tudi gramofonske iglice, in sicer:

Zavožek jeklenih iglic (100 komadov)	10c
Škatljica "tungs-tone" iglic (8 komadov, vsaka iglica igra 100—300 plošč)	25c

Važno! — Z vsakim naročilom pošljite potrebno svoto. Pri naročilu od 5 plošč ali več, plačamo poštino mi. Ako je pa naročilo manj, kakor 5 plošč, potem pošljite za vsako ploščo 5c. več za poštino.

Knjigarna Amer. Slovenec

1849 WEST 22nd STREET, CHICAGO, ILL.

New Victor Records
VICTOR TALKING MACHINE COMPANY, CAMDEN, N. J.

PISANO POLJE

Dr. Salopek:

MED VEČNIMI LEDENIKI.

Ali vam, prebivalcem pokrajine z milim podnebjem, ne šine mraz po udih, če se spomnite večnega ledu in hude zime v severnih pokrajinah naše zemlje? Kljub temu pa so tisti kraji polni dražesti in prirodnih lepot. Visoke planine nam tudi v toplejših pokrajinah nude živo sliko polarnih krajev. Poznate li ledenike? Visoke Alpe jih imajo; naš ožak Triglav kaže le prvo stopnjo. Ledenike štejemo k najlepšim pokrajinskim slikam. Človeku dajejo nepopisen užitek, napajajoč ga z navdušenjem za prirodno lepoto, ki je ne more nadkriliti nič drugega na svetu. Kdor je videl Alpe in spoznal njih očarljivost; kdor je občudoval velikana Bernina in Mont Blanc, ve, da mogočnost in lepota Alp ni v divno zelenih dolinah, ne v strmih obronkih, ponosnih in ošabnih skalah in pečinah, ko žare v večernem solncu; tudi ne v ostrih grebenih in granitnih koničastih vršacih, temveč jo najdemo stoprov nekoliko višje, ondi, kjer so vsi vrhunci pokriti z debelim plaščem snega in ledu. Tu so Alpe najbolj vzvišene, tu kraljuje tisti tajinstveni in sveti prirodni mir v vsej svoji nedosezni beli krasoti. Ljudi zaradi tega tolikanj mika v planine, ker ondi pozabijo malečnost in ničmernost mestnega življenja in vsaj za nekaj ur uživajo prostost in mir. Ne vabi jih zgolj zelenilo planinskih gozdov in trat ali solnce, zrak in očarljivost gora; dolgo in vztrajno se povzpenejo v še večje višine, nestropno pričakujejo trenutka, ko bodo prišli na vrhove in bo pod njimi namesto kamenja led in sneg ledenikov. Ljudem, ki so navdušeni za prirodo, ni mar za napore in nevarnosti; preveč jih ommamlja lepota večnega ledu in vabi vse višje na gorske vrhove.

Alpski ledeniki.

Ledeniki v Alpah niso vedno baš visoko nad planinskimi dolinami. Alpske doline, po katerih se teče zeleznica, so ponekod v višini 2000 metrov. — Kakor dolgi jeziki lijejo ledeniki čez planino. Divne so njihove ledene stene, vse izprekrižane v raznih odtlenkih od bele do zeleno-modre barve. Njih led ni iste vrste kakor led, ki ga vidimo po zimi na naših vodah. Sestavljen je namreč iz zrnc. Je tudi drugega izvora. Nastaja iz velike množine snega, ki vsako leto zasipuje alpske višine in se ondi kopiči v velikih zametih. Ta sneg najprej zmrzne; zvezdnati kosmiči se izpremene v zrnc. Ko jame solnce okoli poldneva močno pripekati, oživi snežena površina, in majhni potoki teko po površini. Voda prodira v sneg in ondi zopet zmrzne, skozi sneg pa uhajajo zračni mehurčki. Tako nastane pod vplivom solca in tlaka iz zrnatega snega zrnat, prozoren, modrikast led ledenika. Njegova zrnc so neenaka. Nekatera so majhna kakor grah, druga pa so debelejša od pesti. Začuden stojiš pred ledeni-

kom in misliš, da je zmrznjena reka. Samo iz konice njegovega jezika teče majhen potok. Krenil je na pot, da tudi on pripomore preluknjati in razdeljati gorsko telo. Radostno žubori, kakor da bi se veselil, da se je otel iz ledenega zajetja in da je tudi njemu napočil čas, ko se lahko razmahne. To je zmaga solca nad ledom, ki na svojih južnih mejah, kjer je že toplejše ozračje, ne more več kljubovati solnčni goroti in se vrača v prirodo v obliki vode.

Dolga je zgodba tega ledu. Poletimo v duhu pred ledenik Aletsch, ki se spušča z vrhuncev nebotične planine, na kateri počiva v svoji večnobeli obleki divna boginja Jungfrau. To je največji alpski ledenik. Poslušajmo povest leda, njegovih ledenih zrnc pri spodnjem robu ledenika.

Led pripoveduje svoje zgodbe.

Bilo je pred več ko 400 leti, ko se je nekega dne spustilo iz oblakov nešteto lepih in pravilnih snežink. Padle smo na vrhunce te planine. Običajno smo na pečini in smo bile nekaj časa ondi ohranjene. Nekega dne pa smo spodrsnile na snežno zbirališče Aletscha. Tu smo se jele pod vplivom gorkote počasi izpreminjati v zrnati sneg in led. Nas obseg se je zmanjšal za eno osmino. Tudi zdaj nismo ostale dolgo na istem mestu. Šle smo po že utrti poti našega ledenika, ki so ga pred neznansko dolgim časom pripravile naše posestrime. Prišla nas je neka neodoljiva moč; nastopile smo 24 kilometrov dolgo potovanje. — Kljub vsemu naporu nismo prišle v enem dnevu dalje od pol metra. Dolžina naše poti pa ni bila pozimi ista ko poleti. Težavna je bila naša pot in težko delo smo morale opravljati. — Naša zrnc so vedno drsela navzdol, neprestano so bila zaposlena. Ko so prilezla na dno ledenika, so se spotaknila ob kamenje in so ga ponesle s seboj. Naša poglavitna naloga je bila, da izgladimo in kakor zrealo izbrusimo svoje korito. Zato smo na poti drobile kamenje v droben grušč in pesek, da si olajšamo delo.

(Dalje prih.)

ŠIRITE AMER. SLOVENCA!

The 1st baby
ki je užival
Eagle Brand
Condensed
Milk je zdaj
star 70 let.

**Borden's
EAGLE BRAND
CONDENSED MILK**

DRUŽINSKA PRATIKA

je tako popularna med našim ljudstvom, da jo najdejo skoro v vsaki slovenski katoliški hiši. Mi smo jih že prodali na tisoče in povpraševanje po njej še vedno narašča. Ker imamo le še nekoliko izvodov za leto 1928 v zalogi, priporočamo vsem, ki jo še žele dobiti, da si jo takoj naroče, predno zaloga poide. Cena je 25c za komad.

Knjigarna
"AMER. SLOVENEK"
1849 West 22nd Street,
Chicago, Ill.

TISKARNA AMERIKANSKI SLOVENEK

DOBRO

delo, postrežbo
in nizko ceno
dobite pri nas!

Pišite nam po cene
predno oddate
naročilo drugam!

AMERIKANSKI SLOVENEK

1849 West 22nd Street,
CHICAGO, ILL.

IZVRŠUJEMO

točno in po najnižjih cenah vsa v
tiskarsko stroko spadajoča dela. Zlasti
se priporočamo slavnim društvam za tiskanje
vseh uradnih tiskovin. Istotako vsem trgovcem,
obrtnikom in posameznikom. Prestavljamo iz
slovenščine na angleške in obratno.
Nobeno naročilo preveliko, nobeno
premalo.